

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Jaakko Ranua

KASVUSTRATEGIAN VAIKUTUS TA- LOUDELLISEEN TILANTEESEEN

Case kolme tilitoimistoalan yritystä

Liiketalous
2017

TIIVISTELMÄ

Tekijä	Jaakko Ranua
Opinnäytetyön nimi	Kasvustrategian vaikutus taloudellisen tilanteeseen: Case kolme tilitoimistoalan yritystä
Vuosi	2017
Kieli	suomi
Sivumäärä	54 + 9 liitettä
Ohjaaja	Harri Lehtimäki

Tämän tutkimuksen tavoitteena oli selvittää Talenom Oyj:n taloudellinen tilanne, sekä selvittää yrityksen kasvustrategian vaikutusta yrityksen taloudelliseen tilanteeseen. Tutkimus suoritettiin tilinpäätösanalyysinä, ja siinä käytettiin mittareina kannattavuuden, vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden tunnuslukuja. Talenom Oyj:n taloudellista tilannetta vertailtiin kahteen suureen tilitoimistoalan kilpailijaan, Rantalaiseen ja Azets Insightiin.

Tämän tutkimuksen keskeiset käsitteet olivat tilinpäätös, tilinpäätösanalyysi, kannattavuus, vakavaraisuus ja maksuvalmius. Tutkimuksen teoreettinen viitekehys rakennettiin edellä mainittujen käsitteiden pohjalta. Lähteenä käytettiin monipuolisesti kirjallisuus- ja verkkolähteitä. Tutkimusaineistona käytettiin yritysten virallisia tilinpäätöksiä, joista muodostettiin oikaistut tuloslaskelmat ja taseet. Oikaistuista tilinpäätöksistä laskettiin tutkimukseen ennalta valitut kannattavuuden, vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden tunnusluvut.

Tutkimuksen perusteella voitiin todeta, että Talenomin taloudellinen tilanne on huonompi verrattuna tutkimuksessa mukana olleisiin yrityksiin. Tutkimuksen mukaan näyttäisi myös siltä, että yrityksen kasvustrategialla on merkitys taloudelliseen tilanteeseen näiden mittareiden valossa. Erityisesti kannattavuuden tunnuslukuihin nähtiin yhteys yrityksen kasvustrategialla. Vakavaraisuuden ja kasvustrategian välillä ei voitu nähdä selvää yhteyttä, mutta tutkimuksessa todettiin, että yrityksen kasvun perustuessa yrityskauppoihin, yrityksen on oltava vakavarainen. Maksuvalmiudella ja kasvustrategialla ei nähty myöskään selvää yhteyttä.

Avainsanat	tilinpäätös, tilinpäätösanalyysi, kannattavuus, vakavaraisuus, maksuvalmius
------------	---

ABSTRACT

Author	Jaakko Ranua
Title	The Effect on the Growth Strategy to the Economic Situation: Case Three Accounting Firms
Year	2017
Language	Finnish
Pages	54 + 9 Appendices
Name of Supervisor	Harri Lehtimäki

The aim of this study was to research the economic situation of Talenom Oyj and research the effect that the growth strategy has on the economic situation of company. The study was accomplished as a financial statement analysis. Profitability, financial solidity and liquidity were used as statistic meters. The financial situation of Talenom Oyj was compared with the two large accounting firms Rantalainen and Azets Insight, which are Talenom's competitors.

The key concepts of this study were financial statement, financial statement analysis, profitability, financial solidity and liquidity. The theoretical framework was formed around these concepts. Literature and websites have been used when searching for information for theory. Companies' official financial statements were used as a research material. Adjusted income statement and balance sheet were formed according the information found in the statements. Profitability, financial solidity and liquidity statistics were calculated with the help of adjusted material.

According to the research results Talenom's financial situation is worse than its competitors' (Rantalainen and Azets) situation. The results of the research show that company's growth strategy has an effect on the economic situation. Especially there was a link between profitability and growth strategy. The link between financial solidity and growth strategy was not so clear. The study found that the company must be financially solid when the growth is based on corporate acquisition. There was no link between liquidity and growth strategy.

Keywords	Financial statement, financial statement analysis, profitability, financial solidity, liquidity
----------	---

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO	9
1.1	Tutkimuksen taustaa ja tutkimusongelmat.....	9
1.2	Tutkimuksen tavoitteet ja rajaukset	10
1.3	Tutkimusmenetelmät ja -aineisto	10
1.4	Tutkimuksen rakenne	11
2	TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTA JA SISÄLTÖ	12
2.1	Tilinpäätöksen laatimisaika ja tilintarkastus	12
2.2	Tuloslaskelma	13
2.3	Tase	13
2.4	Rahoituslaskelma	14
2.5	Liitetiedot	15
2.6	Toimintakertomus	16
2.7	Vuosikertomus	17
2.8	Konsernitilinpäätös	18
2.9	Tilintarkastuskertomus.....	19
2.10	IFRS-tilinpäätös	19
3	TILINPÄÄTÖSANALYYSI.....	21
3.1	Tilinpäätösanalyysin käyttäjät ja tavoitteet.....	21
3.2	Tilinpäätöksen oikaisu	22
3.2.1	Tuloslaskelman oikaisu	23
3.2.2	Taseen oikaisu	26
3.3	Tunnusluvut ja niiden tulkinta	29
3.3.1	Kannattavuuden tunnusluvut.....	30
3.3.1.1	Sijoitetun pääoman tuotto -%	30
3.3.1.2	Oman pääoman tuotto -%	31
3.3.1.3	Käyttökate -%	31

3.3.2	Vakavaraisuuden tunnusluvut	32
3.3.2.1	Omavaraisuusaste	32
3.3.2.2	Nettovelkaantumisaste -%	33
3.3.2.3	Suhteellinen velkaantuneisuus	33
3.3.3	Maksuvalmiuden tunnusluvut	34
3.3.3.1	Quick ratio	34
3.3.3.2	Current ratio	34
3.4	Tilinpäätösanalyysin ongelmia	35
4	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	37
4.1	Kohdeorganisaatioiden esittely	37
4.1.1	Talenom Oyj	37
4.1.2	Rantalainen-Yhtiöt Oy	37
4.1.3	Azets Insight Oy	38
4.2	Tutkimusmenetelmän valinta	39
4.3	Aineiston keruu	39
4.4	Tutkimuksen raportointi	39
4.5	Tutkimuksen luotettavuus	40
5	TUTKIMUSTULOKSET	41
5.1	Kannattavuuden tunnusluvut	41
5.1.1	Sijoitetun pääoman tuotto -%	41
5.1.2	Oman pääoman tuotto -%	42
5.1.3	Käyttökate -%	42
5.2	Vakavaraisuuden tunnusluvut	43
5.2.1	Omavaraisuusaste	44
5.2.2	Nettovelkaantumisaste -%	44
5.2.3	Suhteellinen velkaantuneisuus	45
5.3	Maksuvalmiuden tunnusluvut	45
5.3.1	Quick ratio	46
5.3.2	Current ratio	46
6	JOHTOPÄÄTÖKSET	48
6.1	Taloudellisen tilanteen vertailu	48

6.2 Kasvustrategian vaikutus taloudelliseen tilanteeseen	49
7 YHTEENVETO	51
LÄHTEET.....	54

LIITTEET

KAAVA- JA TAULUKKOLUETTELO

Kaava 1.	Sijoitetun pääoman tuotto-% (Yritystutkimus ry 2017, 67).	30
Kaava 2.	Oman pääoman tuotto-% (Vilkkumaa 2010, 46).	31
Kaava 3.	Käyttökate-% (Balance Consulting 2017 b).	31
Kaava 4.	Omavaraisuusaste (Yritystutkimus ry 2017, 69).	32
Kaava 5.	Nettovelkaantumisaste -% (Vilkkumaa 2010, 51).	33
Kaava 6.	Suhteellinen velkaantuneisuus (Vilkkumaa 2010, 51).	33
Kaava 7.	Quick ratio (Yritystutkimus ry 2017, 74).	34
Kaava 8.	Current ratio (Yritystutkimus ry 2017, 75).	35
Taulukko 1.	Sijoitetun pääoman tuotto -%	41
Taulukko 2.	Oman pääoman tuotto -%	42
Taulukko 3.	Käyttökate-%	42
Taulukko 4.	Omavaraisuusaste	44
Taulukko 5.	Nettovelkaantumisaste	44
Taulukko 6.	Suhteellinen velkaantuneisuus	45
Taulukko 7.	Quick ratio	46
Taulukko 8.	Current ratio	46

LIITELUETTELO

LIITE 1. Talenom Oyj -konsernin oikaistu tuloslaskelma

LIITE 2. Talenom Oyj -konsernin oikaistu tase vastaavaa

LIITE 3. Talenom Oyj -konsernin oikaistu tase vastattavaa

LIITE 4. Rantalainen Oy -konsernin oikaistu tuloslaskelma

LIITE 5. Rantalainen Oy -konsernin oikaistu tase vastaavaa

LIITE 6. Rantalainen Oy -konsernin oikaistu tase vastattavaa

LIITE 7. Azets Insight Oy oikaistu tuloslaskelma

LIITE 8. Azets Insight Oy oikaistu tase vastaavaa

LIITE 9. Azets Insight Oy oikaistu tase vastattavaa

1 JOHDANTO

Yritysten taloudellisen tilan arviointia tarvitaan erilaisissa päätöksentekotilanteissa. Liiketoiminnan taloudellinen tarkoitus on tuottaa rahaa niin, että yrityksellä on mahdollisuudet toimintaan ja kehittymiseen. Yritysten toiminta perustuu tuotteiden tai palveluiden tuottamiseen ja niiden myyntiin. Eri yrityksiä voidaan vertailla tilinpäätösanalyysin avulla. (Kallunki 2014, 11-12; Salmi 2012, 21-22.)

Tämän opinnäytetyön aihe on kolmen keskenään kilpailevan ja saman kokoluokan tilitoimiston taloudellisen tilanteen vertailu tilinpäätösanalyysin pohjalta. Tutkimuksessa mukana olevat tilitoimistot ovat Talenom Oyj, Rantalainen-Yhtiöt Oy ja Azets Insight Oy. Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää kyseisten tilitoimistojen taloudellinen tilanne oikaistujen tilinpäätösten ja niiden pohjalta laskettavien tunnuslukujen avulla. Tunnuslukuina käytetään kannattavuuden, vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden tunnuslukuja.

Tilitoimistot ovat taloushallinnollisia yrityksiä, jotka noudattavat toiminnassaan suomalaista lainsäädäntöä ja ovat merkittäviä taloustiedon tuottajia asiakasyrityksille sekä näiden sidosryhmille ja yhteiskunnalle. Taloushallintoliiton vaatimuksena tilitoimistoille on noudattaa alalle määriteltyä hyvää tapaa. (Taloushallintoliitto 2015 a; Tilitoimistoja.fi 2017.)

1.1 Tutkimuksen taustaa ja tutkimusongelmat

Opinnäytetyön tekijä on suorittanut ammattiharjoittelun sekä työskentelee tällä hetkellä Talenom Oyj:n palveluksessa. Tämän vuoksi on mielenkiintoista vertailla Talenomin taloudellista tilannetta suhteessa kahteen suureen kilpailijaan. Kilpailijat on valittu tutkimukseen harkinnanvaraisesti niin, että kaikki yritykset ovat suuria tilitoimistoja ja ne tarjoavat asiakkailleen samankaltaisia palveluja.

Tutkimuksessa halutaan myös vertailla yritysten kasvustrategian vaikutusta yritysten taloudelliseen tilanteeseen. Talenom Oyj (Talenom 2017 a.) kertoo kasvustrategiakseen orgaanisen kasvun eli kasvun aktiivisen myynnin kautta. Tiliposti & Palkka -lehden (2014, 4) mukaan Rantalaisen kasvustrategia perustuu kumppa-

nuuksiin vahvojen paikallisten toimijoiden kanssa. Nämä vähemmistöosakkaina mahdollisesti jatkavat yritykset toimivat konsernin kasvoina toimialueillaan paikallisesti. Azets kertoo verkkosivuillaan, että fuusiot ja yritysostot ovat tärkeä osa Azetsin historiaa ja DNA:ta, sekä ovat myös jatkossa tärkeä osa kasvustrategiaansa (Azets 2017).

Tämän opinnäytetyön tutkimusongelmat ovat kahteen kysymykseen tiivistettynä:

1. Mikä on Talenom Oyj:n taloudellinen tila tarkasteluvuotena verrattuna kahteen kilpailevaan tilitoimistoon?
2. Miten isosti kasvavat ja erilaisen kasvustrategian omaavat tilitoimistot pärjäävät toisilleen tunnuslukujen valossa?

1.2 Tutkimuksen tavoitteet ja rajaukset

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on selvittää tutkimuksessa mukana olevien tilitoimistojen vakavaraisuutta, maksuvalmiutta ja kannattavuutta. Tutkimus rajataan koskemaan kolmea suurta ja Suomessa toimivaa tilitoimistoa. Tilitoimistoiksi valitaan Talenom Oyj:n lisäksi Rantalainen-Yhtiöt Oy ja Azets Insight Oy.

Tutkimus rajataan koskemaan kahta tilitoimistoa Talenom Oyj:n lisäksi, jotta tutkimuksesta voidaan tehdä tarpeeksi kattava ja tarkka katsaus tilanteeseen. Tutkimukseen ei ole tarkoituksenmukaista valita mukaan enempää kohdeyrityksiä, jotta edellä mainitut tavoitteet täyttyvät.

1.3 Tutkimusmenetelmät ja -aineisto

Tutkimuksessa käytetään tutkimusmenetelmänä laadullista eli kvalitatiivista menetelmää, jotta tutkimuksesta saadaan mahdollisimman laadukas ja pätevä. Tilitoimistot on valittu harkinnanvaraisesti niin, että yritykset ovat keskenään samaa kokoluokkaa, jotta niiden taloudellista asemaa voidaan vertailla tilinpäätösanalyysin pohjalta laskettujen tunnuslukujen avulla. Tutkimuksessa analysoidaan oikaisujen tuloslaskelmien ja taseiden pohjalta laskettujen vakavaraisuuden, maksuvalmiuden ja kannattavuuden tunnuslukuja.

Laadullisen eli kvalitatiivisen tutkimuksen lähtökohtana on todellisen elämän kuvaaminen. Tutkimuksessa pyritään tutkimaan kohdetta mahdollisimman kokonaisvaltaisesti. Tavoitteena on ennemminkin löytää tai paljastaa tosiasioita kuin todentaa jo olemassa olevia väittämiä. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 157.)

1.4 Tutkimuksen rakenne

Opinnäytetyön aluksi tutustutaan aiheeseen liittyvään teorian tietoon. Tässä opinnäytetyössä teoriaosuus koostuu kahdesta pääluvusta: tilinpäätöksen laadinta ja sisältö sekä tilinpäätösanalyysi. Tilinpäätöksen laadinta ja sisältö kappaleessa käsitellään tilinpäätökseen liittyviä yleisiä asioita ja periaatteita. Tilinpäätösanalyysi kappaleessa käsitellään tilinpäätöksen eli tuloslaskelman ja taseen oikaisut sekä tilinpäätösanalyysiin liittyvät tunnusluvut. Teoriaosuuden jälkeen perehdytään tutkimuksen toteuttamiseen, tutkimustuloksiin ja lopuksi esitellään johtopäätökset.

2 TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTA JA SISÄLTÖ

Tilikaudelta laaditaan tilinpäätös ja sen tarkoituksena on kertoa yrityksen tulos ja varallisuusasema. Yhden tilikauden pituus on 12 kuukautta. Tilinpäätökseen sisältyvät tuloslaskelma, tase, rahoituslaskelma sekä liitetiedot ja se on päivättävä ja allekirjoitettava. Toimintakertomus on tilinpäätöksen yhteyteen kuuluva erillinen asiakirja, jota pienten kirjanpitovelvollisten ei tarvitse laatia. (Taloushallintoliitto 2015 b.) Pienellä kirjanpitovelvollisella tarkoitetaan yritystä, jolla ylittyy korkeintaan yksi seuraavista kolmesta rajasta: tase 3 650 000 euroa, liikevaihto 7 300 000 euroa tai henkilökuntaa keskimäärin 50 (Lindfors 2010, 35). Tilinpäätös perustuu kirjanpitoon (Vilkkumaa 2010, 13).

2.1 Tilinpäätöksen laatimisaika ja tilintarkastus

Tilinpäätös on laadittava neljän kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä ja sen katsotaan olevan valmis, kun tasekirja ja toimintakertomus on laadittu sekä allekirjoitettu. KILA (Kirjanpitolautakunta) voi erityisistä syistä myöntää korkeintaan kuukauden lisäaikaa tilinpäätöksen laatimiseen. (Lindfors 2010, 92.)

Osakeyhtiölain mukaan yhtiökokous tulee järjestää kuuden kuukauden kuluessa tilinpäätöksestä, mikäli yhtiöjärjestyksessä ei ole muita säännöksiä ja sitä ennen pitää suorittaa tilintarkastus (Lindfors 2010, 92). Tilintarkastus luo perustan yrityksen luotettavuudelle. Siitä säädetään tilintarkastuslaissa. Tilintarkastuksen kohteena ovat yrityksen koko liiketoiminta ja kaikki siihen liittyvät asiakirjat: tilikauden kirjanpito, tilinpäätös, toimintakertomus ja hallinnon tarkastus. (Vilkkumaa 2010, 18-19.)

Osakeyhtiön on annettava veroilmoitus viimeistään neljän kuukauden päästä tilinpäätöksestä (Lindfors 2010, 92). Verottaja voi antaa erityisestä syystä lisäaikaa veroilmoituksen jättämiselle. Yllättävä este veroilmoituksen antamiselle katsotaan erityiseksi syyksi. Lisäaikaa haetaan Verohallinnolta kirjallisesti ja siinä tuodaan esille perustellut syyt lisääjän pyytämiseksi. Työkiireet, tietotekniset syyt ja lomat eivät kelpaa perusteluksi lisääjälle. Yleensä lisäaikaa voi saada enintään kaksi viikkoa. (Verohallinto 2012.)

2.2 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma kuvaa tilikauden tuloksen muodostumista (Leppiniemi & Leppiniemi 2010, 119). Se esittää historiallista tietoa tilikaudesta eli siitä, mitä on tapahtunut. Tuloslaskelma sisältää kahdenlaisia rivejä: tuotot ja kulut. Tuotot tarkoittavat yrityksen aikaansaannoksia eli tapahtunutta tai odotettavissa olevaa varojen lisääntymistä tai velkojen vähenemistä. Kulut ovat uhrauksia tuottojen aikaansaannosten vuoksi eli varojen vähenemistä tai velkojen lisääntymistä. (Salmi 2012, 30.)

Tuloslaskelma kertoo tilikaudella syntyneen voiton ja sen, miten se on ylipäättään muodostunut ja on rakenteeltaan yksinkertainen vähennyslaskelma. Ylhäällä ovat liiketoiminnasta saadut tuotot, joista vähennetään liiketoiminnasta aiheutuneet kulut. Liiketoiminnan taloudellinen tarkoitus perustuu varallisuuden luomiseen ja tuloslaskelman viimeinen rivi kertoo, miten siinä on onnistuttu. (Salmi 2012, 31.)

Tuloslaskelma voidaan laatia kululaji- tai toimintokohtaisesti. Kululajikohtaisessa tuloslaskelmassa toiminta on jaoteltu kululajeihin, esimerkiksi osto- ja henkilöstökuluihin. Toimintokohtaisessa tuloslaskelmassa kulut jaotellaan puolestaan toimintojen mukaisesti, esimerkiksi myynnin ja markkinoinnin sekä hallinnon kulut. Yritys voi itse valita haluamansa liikekaavan, jota noudattaa johdonmukaisesti tilikaudesta toiseen. (Kinnunen, Laitinen, Laitinen, Leppiniemi & Puttonen 2009, 36.)

2.3 Tase

Taseen tehtävänä on antaa taseen lukijalle kuva yrityksen taloudellisesta asemasta tilikauden päätöshetkellä. Siinä kerrotaan yrityksen odotuksista ja taloushistoriasta. Tase kertoo yrityksen varallisuuden tietyllä hetkellä ja miltä osin tämä omaisuus on rahoitettu omalla ja vieraalla pääomalla. (Salmi 2012, 35.)

Tase rakentuu kahdesta puolesta: vastaavaa ja vastattavaa. Vastaavaa-puolella ilmoitetaan yrityksen varat, jotka koostuvat pysyvistä vastaavista ja vaihtuvista vastaavista. Omaisuuserät on esitetty likvidiysjärjestyksessä siten, että huonoimmin rahaksi muutettavat erät ovat ensin ja likvidit erät, kuten käteisvarat viimeisenä.

Pysyvät vastaavat ovat pitkäaikaisia varoja, kuten rakennukset ja kalusto. Vaihtuvat vastaavat ovat lyhytaikaisia varoja, kuten aineet ja tarvikkeet sekä myytäväksi tarkoitetut tavarat. (Leppiniemi & Kykkänen 2013, 52; Yritystutkimus Ry 2017, 27.)

Salmen (2012, 39) mukaan vastattavaa-puolella ilmoitetaan liiketoiminnan käytössä olevat pääomat eli rahoituksen lähteet. Vastattavaa-puoli koostuu omasta ja vieraasta pääomasta. Omalla pääomalla tarkoitetaan omistajien liiketoiminnan käyttöön antamia pääomia, kuten sijoitettuja omia varoja tai nostamatta jätettyjä tuloja. Vieraalla pääomalla tarkoitetaan yritykselle annettuja lainoja, sitoumuksia ja maksuaikoja. Eroina omaan pääomaan ovat takaisin maksamisen pakko ja joustamattomuus. Muun muassa luottopäätökset, sopimukset ja erilaiset maksuajat kuuluvat vieraaseen pääomaan. (Salmi 2012, 39.)

Tuloslaskelma ja tase täydentävät toisiaan informaatiolähteenä: tuloslaskelma ikään kuin liittää tilikauden alun taseen tilikauden päättävään taseeseen (Salmi 2012, 36).

2.4 Rahoituslaskelma

Tilinpäätöksessä mukana olevan rahoituslaskelman tehtävänä on antaa selvitys tilikaudella käytetyistä ja hankituista varoista. Rahoituslaskema vaaditaan julkisilta osakeyhtiöiltä, suurilta yksityisiltä osakeyhtiöiltä ja osuuskunnilta. Suureksi osakeyhtiöksi tai osuuskunnaksi luetaan, jos tilikaudella ja edeltäneellä tilikaudella vähintään kaksi seuraavista rajoista on täyttynyt: liikevaihto yli 7,3 miljoonaa euroa, taseen loppusumma yli 3,65 miljoonaa euroa tai palveluksessa keskimäärin 50 henkilöä. (Leppiniemi & Kykkänen 2013, 156.)

Vilkkumaan (2010, 28-29) mukaan rahoituslaskelman tavoitteena on selvittää, mistä yrityksen rahavirrat ovat syntyneet ja mihin ne ovat menneet tilikauden aikana. Se kannattaa tehdä olennaisuuden periaatteen mukaan eli otetaan huomioon vain olennaiset erät.

Tilikauden aikaiset rahavirrat jaetaan rahoituslaskelmassa kolmeksi ryhmäksi: liiketoiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirtoihin. Liiketoiminnan rahavirta

näyttää, kuinka paljon rahaa on saatu aikaan yritykselle liiketoiminnan kautta. Tämän rahamäärän avulla maksetaan takaisin lainattuja vieraita pääomia ja investointeja sekä maksetaan korvausta oman pääoman sijoittajille. Investointien rahavirta kuvaa, kuinka paljon ja mihin yritys on investoinut eli sijoittanut pitemmän aikavälin toimintaedellytyksiin. Yleensä investointien rahavirta on miinusmerkistä, koska uusin investointeihin on käytetty enemmän rahaa kuin on myyty vanhoja investointeja pois. Rahoituksen rahavirta kertoo yrityksen investointien rahoituksen toteuttamisesta ja siinä käydään läpi oman ja vieraan pääoman muutokset tilikauden aikana. (Vilkkumaa 2010, 29.)

Kinnusen ym. (2007, 38) mukaan rahoituslaskelmalla on tärkeä merkitys arvioitaessa yrityksen rahoitusta ja sen riittävyyttä. Sen perusteella voidaan päätellä myös yrityksen taloudellisesta asemasta esimerkiksi kilpailijana, toimittajana tai asiakkaana.

2.5 Liitetiedot

Liitetiedot sisältyvät tilinpäätökseen yhdessä taseen, tuloslaskelman ja rahoituslaskelman kanssa täydentäen niitä. Niitä edellytetään kaikilta kirjanpitovelvollisilta, mutta osakeyhtiö- ja osuuskuntamuoto, kirjanpitovelvollisen suuri koko ja pörssilistaus lisäävät liitetietovaatimuksia. Liitetiedoilla on suuri merkitys yrityksen ja tilannekohtaisten seikkojen esittämisessä ja niiden avulla varmistetaan, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan tuloksesta ja taloudellisesta tilasta. (Leppiniemi & Leppiniemi 2012, 187.)

Kirjanpitolaki määrittelee liitetiedot osaksi tilinpäätöstä ja valtuuttaa liitetietojen sisällöstä kirjanpitoasetuksella. Kirjanpitoasetuksen mukaan liitetiedot koskevat tilinpäätöksen laatimista, tuloslaskelmaa, taseen vastaavia, tuloveroa, vakuuksia ja vastuusitoumuksia, tilintarkastajien palkkioita, lähipiiriliiketoimintaa, henkilöstön ja toimielinten jäseniä, muissa yrityksissä olevia omistuksia sekä konserniin kuuluvaa kirjanpitovelvollista. (Kinnunen ym. 2009, 39-40; Leppiniemi & Kykkänen 2013, 160.)

Oikean ja riittävän kuvan antamiseksi voi olla tarpeen esittää myös sellaisia liitetietoja, joista ei ole erikseen säädetty laissa. Niiden avulla varmistetaan, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. (Kinunen ym. 2009, 41.)

2.6 Toimintakertomus

Kirjanpitolain mukaan pörssiyhtiöillä ja suurilla kirjanpitovelvollisilla on velvollisuus laatia jokaiselta tilikaudelta tilinpäätökseen liitettävä toimintakertomus. Pörssiyhtiöllä tarkoitetaan kirjanpitovelvollista, jonka liikkeeseen laskemat arvopaperit ovat julkisen kaupankäynnin kohteena. (Leppiniemi & Kykkänen 2013, 161.) Sen sijaan osakeyhtiölaki edellyttää toimintakertomuksen kaikilta osakeyhtiöiltä. Pienet yritykset voivat kuitenkin antaa nämä osakeyhtiölain mukaiset tiedot tilinpäätöksen liitetietoina. (Salmi 2012, 88.) Toimintakertomustietoja vaaditaan myös asunto-osakeyhtiöiltä ja säätiöiltä ja niistä määrätään asunto-osakeyhtiölaissa ja säätiölaissa (Leppiniemi & Kykkänen 2013, 40).

Toimintakertomuksen tarkoituksena on selvittää tekijöitä, jotka ovat vaikuttaneet ja vaikuttavat yrityksen toimintaan. Kirjanpitolaki edellyttää toimintakertomuksen sisältävän olennaiset tapahtumat tilikaudella ja sen päättymisen jälkeen, arvion tulevasta kehityksestä, selvityksen tutkimus- ja kehitystoiminnan laajuudesta, arviot merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä, arvion taloudellisesta asemasta ja tuloksesta, tunnusluvut liiketoiminnasta sekä taloudellisesta asemasta ja tuloksesta, muut mahdolliset luvut liiketoiminnasta, tiedot henkilöstöstä ja ympäristötekijät, mahdolliset täydentävät tiedot ja selvitykset sekä yhtiömuotoon perustuvat tiedot. (Lindfors 2010, 107; Salmi 2012, 87.)

Kirjanpitolain mukaisen toimintakertomuksen voi laatia myös vapaaehtoisesti. Tällöin siinä on ilmoitettava ainakin seuraavat tiedot: olennaiset tapahtumat tilikaudella ja sen jälkeen, arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä selvitys tutkimus- ja kehitystoiminnan laajuudesta. (Leppiniemi & Kykkänen 2013, 161.)

2.7 Vuosikertomus

Vuosikertomus on säännöllisesti julkaistava keskeinen viesti rahoittajille ja suu-
relle yleisölle yrityksestä, yhdistyksestä taikka muusta yhteisöstä tai säätiöstä ja
sillä on merkittävä vaikutus yrityksen julkiseen kuvaan. Vuosikertomuksesta ei
määritä laissa, mutta arvopaperimarkkina- ja arvopaperikauppatavan vaatimus, sillä se on luonteeltaan julkinen ja se sisältää
monia lakisääteisiä tietoja. (Leppiniemi & Leppiniemi 2012, 419; Salmi 2012,
88.)

Vuosikertomus sisältää yleensä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen ja on pe-
russisällöltään tavallisesti seikkaperäinen kuvaus yrityksestä ja sen tilikaudesta
sanoin, numeroin ja kuvin. Tuloslaskelma sekä tase esitetään yleensä pyöristettyi-
nä tuhansiin tai miljooniin euroihin, mutta muilta osin liite- ja toimintakertomus-
tiedot annetaan täydellisenä. (Leppiniemi & Leppiniemi 2012, 419; Salmi 2012,
88.)

Vuosikertomus alkaa yleensä yrityksen ja mahdollisen konsernin esittelyllä. Siinä
esitellään yrityksen toimialat, tavoitteet, arvot, visiot, historiaa sekä avainluvut,
kuten liikevaihdon, tuloksen ja henkilöstön määrän. Esittely antaa yleissilmäyksen
yrityksen tilasta. Lisäksi vuosikertomus sisältää yleensä toimitusjohtajan katsauk-
sen, jossa kuvataan muun muassa yrityksen strategiaa ja sen toteutumista, sekä
menestystä suhteessa odotuksiin ja toimintaympäristöön. Toimitusjohtajan kat-
saukseen nostetaan usein myös tärkeisiin tilikauden saavutuksiin ja tulevaisuuden
odotuksiin vaikuttavat investoinnit, uudet lait ja lakihankkeet sekä muut vastaavat
toimintaan vaikuttavat seikat. Toimitusjohtaja laatii tämän katsauksen eikä se ole
tilintarkastuksen kohteena. (Leppiniemi & Leppiniemi 2012, 419-423; Salmi
2012, 89.)

Salmen (2012, 90) mukaan vuosikertomus voi sisältää myös tiedot osakkeen-
omistajille -kokonaisuuden, joka sisältää informaatiota esimerkiksi osakekurssi- ja
osakevaihtotiedoista, osakekohtaisista tunnusluvuista, osakepääomaan ja sen muu-
tokseen liittyviä tietoja, johdon omistuksesta, osinkopolitiikasta ja hallinnointipe-
riaatteista.

2.8 Konsernitilinpäätös

Konserni on taloudellinen kokonaisuus, joka muodostuu kahdesta tai useammasta itsenäisestä yrityksestä ja yhdellä yrityksellä on määräysvalta muissa konserniin kuuluvissa yrityksissä (Vilkkumaa 2010, 25). Jos yritys jakaa varoja osakkeenomistajille tai se on julkinen osakeyhtiö, konsernitilinpäätös on laadittava. Pienen konsernin emoyrityksen ei tarvitse laatia konsernitilinpäätöstä, ellei se jaa varoja tai ole julkinen. Varojen jakamista on esimerkiksi osingon tai vapaan pääoman jakaminen, omien osakkeiden lunastaminen, varojen jakaminen yhtiön purkautuessa ja lahjan antaminen yleishyödylliseen tarkoitukseen. (Salmi 2012, 93; Yritystutkimus ry 2017, 10.)

Konsernitilinpäätös laaditaan yhdistämällä emoyrityksen ja tytäryritysten tilinpäätökset (Leppiniemi & Kykkänen 2013, 104). Emoyritys on yritys, joka käyttää määräysvaltaa ja päättää konsernin liiketoiminnasta. Määräysvallan alla olevia yrityksiä kutsutaan tytäryrityksiksi (Salmi 2012, 93; Vilkkumaa 2010, 25.) Konsernitilinpäätöksessä konserniin kuuluvien yritysten erillistilinpäätökset lasketaan yhteen kirjanpitolaissa säädettyjen periaatteiden mukaisesti. Konsernitase, konsernituloslaskelma, konsernirahoituslaskelma ja konserniliitetiedot muodostavat konsernitilinpäätöksen. (Leppiniemi & Kykkänen 2013, 104.)

Yritysten muodostaessa omistuksellisia kokonaisuuksia, on perusteltua, että informaatiota on saatavilla myös tästä kokonaisuudesta yksittäisten yritysten lisäksi. Konsernitilinpäätös antaa kuvan koko konsernin toiminnan todellisesta laajuudesta ja merkityksestä. Konsernituloslaskelmassa ja -taseessa esitetään konsernin kokonaisuus siten, että keskinäinen liiketoiminta, saamiset, omistus ja velat on eliminoitu ja täten voidaan arvioida konsernin taloudellista merkittävyyttä ja kokonaisuutta. (Salmi 2012, 92-94.)

Konsernitilinpäätöksen tavoitteena on antaa yleiskuva konsernikokonaisuuden taloudellisesta asemasta, tilikauden tuloksesta ja sen muodostumisesta sekä varojen hankinnasta ja käytöstä tilikauden aikana. Sen tehtävänä on varmistaa, että sidosryhmät saavat riittävästi taloudellista informaatiota konsernikokonaisuudesta oikeudellista ja taloudellista päätöksentekoaan varten. Lisäksi konsernitilinpä-

töksen täytyy antaa informaatiota konsernin osakeyhtiömuotoisen emoyrityksen varojenjakopäätöksen tueksi. (Leppiniemi & Kykkänen 2013, 104.)

2.9 Tilintarkastuskertomus

Tilintarkastaja laatii jokaiselta tilikaudelta tilintarkastuskertomuksen, jossa hän yksilöi tarkastamansa tilinpäätöksen ja sen, miten tilinpäätös on laadittu. Kun analysoidaan yrityksen tilinpäätöstä, tulisi tutustua myös yrityksen tilintarkastuskertomukseen, koska se saattaa sisältää analyysin kannalta tärkeää informaatiota. Tilintarkastuslain mukaan tilintarkastuskertomuksen tulee sisältää lausunnot siitä, antaako tilinpäätös oikean ja riittävän kuvan tilintarkastuskohteen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta sekä täyttääkö tilinpäätös lakisääteiset vaatimukset. Lisäksi se sisältää lausunnot siitä, onko toimintakertomus laadittu niille asetettujen säännösten mukaisesti ja ovatko tilikauden toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot yhteneviä. (Vilkkumaa 2010, 20; Yritystutkimus ry 2017, 52.)

Tilintarkastuskertomuksessa on kerrottava kohteena oleva tilinpäätös sekä ilmoitettava, mitä tilinpäätössäännöstöä tilinpäätöksen laatimisessa on noudatettu (Leppiniemi & Leppiniemi 2012, 484).

Tilintarkastuslain mukaan tilintarkastus voi olla vakiomuotoisen lisäksi varauman sisältävä tai kielteinen ja tilintarkastaja voi olla myös antamatta lausuntoa, mutta tästä on ilmoitettava tilintarkastuskertomuksessa. Vakiomuotoista tilintarkastuskertomusta voidaankin pitää todistuksena siitä, että annettu informaatio on oikeaa ja luotettavaa. (Yritystutkimus ry 2017, 52; Kinnunen ym. 2009, 44.)

2.10 IFRS-tilinpäätös

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet liittyvät tilinpäätöksen tavoitteisiin ja niihin vaikuttaa myös se, että mitä säännöksiä tilinpäätöksen laatimisessa tulee noudattaa. Suomen kirjanpitolaissa säädetään kahdesta eri periaatteesta: pääsääntöisestä Euroopan yhteisöjen tilinpäätösdirektiiveihin perustuvasta tilinpäätöksestä ja kansainväliseksi tilinpäätökseksi kutsutusta IFRS-tilinpäätöksestä. (Kinnunen ym. 2009, 17.)

Pörssiyritysten on laadittava konsernitilinpäätöksensä IFRS-tilinpäätöksenä (International Financial Reporting Standards) eli kansainvälisten tilinpäätösstandardien mukaisena tilinpäätöksenä. Vaikka pörssiyritys ei olisi velvollinen laatimaan konsernitilinpäätöstä, tulee sen kuitenkin laatia oma tilinpäätöksensä kansainvälisten tilinpäätösstandardien mukaan. Yksittäinen yritys saa laatia tilinpäätöksensä IFRS-normiston mukaan aina, jos yrityksen kirjanpidon ja tilinpäätöksen tarkastaa tilintarkastaja. (Kinnunen ym. 2009, 17; Yritystutkimus ry 2017, 10-11.)

Kirjanpitoasetuksen tuloslaskelma- ja tasekaavat perustuvat Euroopan yhteisöjen neljänteen ja seitsemänteen yhtiöoikeudelliseen direktiiviin ja nämä ovat velvoittavia direktiivejä. IFRS-tilinpäätöksen osalta ei ole määritetty sitovia kaavoja vaan IAS/IFRS-standardeissa on lueteltu ne erät, jotka tuloslaskelmassa ja taseessa on näytettävä. (Leppiniemi & Leppiniemi 2012, 24.)

IFRS-tilinpäätöksessä on viisi osaa, jotka ovat tase, tuloslaskelma, oman pääoman muutoslaskelma, rahavirtalaskelma ja liitetiedot. Suomalainen tilinpäätösnormisto vaatii muut edellä mainituista taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mutta ei oman pääoman muutoslaskelman esittämistä omana laskelmana. (Kallunki 2014, 26.)

3 TILINPÄÄTÖSANALYYSI

Tilinpäätösanalyysillä tarkoitetaan yrityksen taloudellisen tilan arviointia päätöksentekoa varten. Yritystä verrataan toisiin yrityksiin ja pääomamarkkinoiden asettamiin tavoitteisiin päätöksentekotilanteissa, mutta samaa yritystä voidaan verrata myös eri vuosien välillä. Tilinpäätösanalyysi paljastaa yrityksen taloudellisen tilan eri ulottuvuudet ja sen perusteella voidaan helposti arvioida esimerkiksi yrityksen kannattavuutta, kasvua ja liiketoiminnan riskejä. (Kallunki 2014, 12.) Hyvä tilinpäätösanalyysi sisältää useita peräkkäisiä vuosia ja sen avulla hahmotetaan tarkasteltavan yrityksen kannattavuutta, maksuvalmiutta ja vakavaraisuutta (Vilkkumaa 2010, 43). Tilinpäätösanalyysin tärkeä tavoite on, että eri vuodet ja yritykset saadaan vertailukelpoisiksi keskenään (Yritystutkimus ry 2017, 18).

3.1 Tilinpäätösanalyysin käyttäjät ja tavoitteet

Kaikki yrityksen sidosryhmät, jotka tarvitsevat tietoa yrityksen taloudellisesta tilanteesta, tarvitsevat tilinpäätösanalyysiä. Näitä sidosryhmiä ovat esimerkiksi sijoittajat, yrityksen lainoittajat ja tavarantoimittajat eli velkojat sekä asiakkaat. Tilinpäätösanalyysi voi olla jopa niin tärkeä osa sidosryhmien päätöksentekoa, että ne tekevät itse syvällisen tilinpäätösanalyysin kohdeyrityksestä. (Kallunki 2014, 15-17.)

Varojaan sijoittaneiden osakkeenomistajien arvioidessa yritystä sijoituskohteena tilinpäätökset ovat tärkein informaation lähde. Ainoastaan kannattavat yritykset pystyvät jakamaan osinkoja ja siksi on luonnollista, että yrityksen kannattavuutta ja liiketoiminnan riskejä kuvaavat tilinpäätökset ovat tärkeitä tietolähteitä osakkeenomistajille heidän tehdessään osto- ja myyntipäätöksiä ja arvioidessaan yrityksestä saatavia osinkoja tulevaisuudessa. Pörssiin listatuille yrityksille tilinpäätösanalyysit tehdään yleensä sijoitusanalyytikoiden toimesta ja analyysit ovat sijoittajien käytössä joko ilmaiseksi tai pientä maksua vastaan. Listaamattomiin yrityksiin sijoittaja tekee yleensä itse tilinpäätösanalyysin ja siihen perustuvan yrityksen arvon määrittämisen. (Kallunki 2014, 15-16.)

Pitkääaikaista velkaa tarjoavat rahoitusinstituutiot, kuten pankit sekä yrityksen tavarantoimittajat, ovat toinen keskeinen tilinpäätösanalyysiä tarvitseva sidosryhmä. Lainoittajat tarjoavat yrityksille pitkäaikaista velkaa ja tavarantoimittajat antavat yritykselle maksuaikaa ostettujen tavaroiden maksamiseen. He ovat kiinnostuneita yrityksen kyvystä maksaa maksunsa ajallaan ja mahdollisessa rahoituksellisessa kriisissä yrityksen omaisuuden realisointiarvo. Tätä voidaan kutsua luottokelpoisuudeksi ja siihen vaikuttavat muun muassa velkaisuus, maksuvalmius ja kannattavuus. (Kallunki 2014, 16-17.)

Asiakkaat voivat tilinpäätöstietojen perusteella arvioida yritysten toimitusvarmuutta sekä tuotteiden käytönaikaista tukea ja takuuta. Näiden ominaisuuksien tärkeys kasvaa, mitä suuremmasta ostoksesta on kyse. Jos yritys on selkeissä taloudellisissa vaikeuksissa, suuren ja pitkäkestoisen hankinnan ostaminen ei ole järkevää. (Kallunki 2014, 17-18.)

3.2 Tilinpäätöksen oikaisu

Tilinpäätöksen pääasiallinen tarkoitus on näyttää yrityksen toiminnan kannattavuutta tilikaudella sekä yrityksen tilikauden lopun taloudellista tilannetta. Tilinpäätöksen oikaisemisen lähtökohtana on jalostaa tilinpäätöstietoa niin, että sitä voidaan analysoida. Tarkoituksen on saada eri vuodet ja yritykset keskenään vertailukelpoisiksi. Analyysi merkitsee kannanottoa virallisen tilinpäätöksen eriin ja niiden arvostamiseen, mutta myös erien ryhmittelyyn toimintakauden tulosta, taloudellista asemaa ja maksuvalmiutta määriteltäessä. (Kallunki, Lantto & Sahlström 2008, 117; Yritystutkimus ry 2017, 7, 18.)

Tilinpäätöksen oikaisu koostuu tuloslaskelman ja taseen oikaisuista. Tuloslaskelman oikaisujen tavoitteena on antaa kuva yrityksen liiketoiminnan koosta ja kannattavuudesta mahdollisimman oikein ja vertailukelpoisesti. Taseen oikaisujen tavoitteena on puolestaan saada oikea ja vertailukelpoinen kuva yrityksen taloudellisesta asemasta tilinpäätöshetkellä. (Yritystutkimus ry 2017, 18, 31.)

3.2.1 Tuloslaskelman oikaisu

Tuloslaskelman oikaisuilla on tarkoitus selvittää tulos, joka vastaa mahdollisimman hyvin säännöllisen, jatkuvan ja ennustettavan liiketoiminnan tulosta. Oikaisut liittyvät laskennallisiin arvomuutoksiin tai eriin, jotka tulkitaan satunnaisiksi. Oikaisut vaativat aina tilinpäätöksen liitetietoihin perehtymistä ja harkintaa, sekä oikaisuja tehdessä on muistettava, kuinka merkittäviä ja olennaisia kyseiset erät ovat. (Kallunki ym. 2008, 119; Salmi 2012, 114.)

Kirjanpitoasetuksen mukaan virallisessa tuloslaskelmassa ei ole myynti- eikä käyttökatetta, mutta oikaistussa tilinpäätöksessä käyttökate on säilytetty. Yksityiskohtaisempi toiminnan kustannusrakenteen tarkastelu vaatii kuitenkin yrityksen sisäisen laskennan tietoja. (Yritystutkimus ry 2017, 18.)

Oikaistussa tuloslaskelmassa liikevaihto kertoo yrityksen myyntiin liittyvien oikaisuerien myyntituoton. Liikevaihtoa tulee oikaista, jos yrityksen myyntisaamiin sisältyy epävarmoja saamisia. Myyntitulojen lisäksi voi yrityksellä olla säännöllisiä tuloja, jotka oikaistaan liiketoiminnan muihin tuottoihin. (Kallunki & Kyttönen 2007, 44.)

Kirjanpitolain mukaan liiketoiminnan muita tuottoja ovat kaikki tulot, jotka eivät kuulu liikevaihtoon, sillä viralliseen tilinpäätöskävaan ei kuulu satunnaiset tuotot erää. Tällaisia tuottoja voivat olla esim. vuokratuotot tai saadut provisiot. Lisäksi virallisessa tuloslaskelmassa liiketoiminnan muihin tuottoihin kirjataan myös yrityksen varsinaiseen toimintaan saamat avustukset sekä kaikki yrityksen tekemät myyntivoitot, kuten tehdaskiinteistön myyntivoitot. Liiketoiminnan muut tuotot eritellään tilinpäätöksen liitetiedoissa ja oikaistua tilinpäätöstä tehdessä eri vuosien ja yritysten välistä vertailukelpoisuutta heikentävät muut tuotot siirretään satunnaisiin tuottoihin ja niiden hankkimisesta johtuneet mahdolliset kulut vastaa-vasti satunnaisiin kuluihin. (Yritystutkimus ry 2017, 19.)

Aine- ja tarvikekäyttö saadaan oikaistua vähentämällä virallisen tuloslaskelman aine- ja tavaraostoista näiden varastojen lisäys tai vastaavasti vähentämällä ostoihin kyseisten varastojen vähennys. (Yritystutkimus ry 2017, 20.)

Yrityksen henkilöstökuluihin sisältyvät ennakonpidätyksen alaiset palkat ja niihin verrattavat kulut, sekä kaikki niihin välittömästi liittyvät kulut, kuten sosiaaliturvamaksut, pakolliset ja vapaaehtoiset henkilövakuutusmaksut ja eläkemaksut. Mikäli henkilöstökuluihin sisältyy vapaaehtoisia henkilöstökuluja, siirretään ne liiketoiminnan muihin kuluihin. Jos omistajan palkkaa ei ole huomioitu virallisen tuloslaskelman henkilöstökuluissa, lisätään se oikaistun tuloslaskelman henkilöstökuluihin käyttämällä toimialan keskimääraistä palkkaa. (Kallunki & Kytönen 2007, 45; Yritystutkimus ry 2017, 20.)

Liiketoiminnan muita kuluja ovat kaikki yrityksen kuluerät, joita ei ole tuloslaskelmassa erikseen näytetty, kuten vuokrat, leasingmaksut, mainos- ja markkinointikulut, hallintopalveluiden kulut ja tietoliikenne- ja pankkipalvelumaksut. Myös maksetut myyntiprovisiot, tekijäpalkkiot ja syntyneet luottotappiot kuuluvat tähän erään. Muihin kuluihin kirjataan siis kaikki liiketoiminnan lyhytvaikutteiset kulut, joita ei kirjata tuloslaskelmakaavassa sen yläpuolisiin eriin. Jos sinne on kirjattu luonteeltaan olennaisia ja kertaluonteisia kuluja, kuten esimerkiksi pysyvien vastaavien myyntitappiota tai koko liiketoiminta-alueesta luopumiseen liittyviä kertaluonteisia kuluja, tulee ne eliminoida pois satunnaisiin kuluihin. (Salmi 2012, 148; Yritystutkimus ry 2017, 22.)

Edellä mainittujen oikaisuerien jälkeen saadaan käyttökate, eli tulos ennen suunnitelman mukaisia poistoja, rahoituskuluja ja tuloveroja. Käyttökate lasketaan niin, että liikevaihdosta vähennetään muuttuvat kulut ja ns. operatiivisen toimintaan liittyvät kiinteät kulut. (Salmi 2012, 148.)

Oikaistussa tuloslaskelmassa poistot erotetaan eri kululajeista omaksi eräkseen ja näin saadaan laskettua myös käyttökate. Tuloslaskelmassa esitetään poistosuunnitelman mukaiset tilikauden poistot, jotka perustuvat pysyvien vastaavien hankintamenoon ja näiden taloudelliseen käyttöikään. Suunnitelman mukaisina poistoina käytetään EVL:n maksimipoistoja, jos tehdyt poistot eivät ole samassa suhteessa pysyvien vastaavien määrään ja laatuun tai poistoajat ylittävät selvästi KILA:n suositukset. Oikaistussa tuloslaskelmassa EVL:n poistojen ja yrityksen tekemien

poistojen erotus näkyy ”Muut tuloksen oikaisut” erässä. (Yritystutkimus ry 2017, 23.)

Toimintaan liittyvät arvonalentumiset, kuten tuotteiden tai raaka-aineiden teknisestä vanhenemisesta tai pilaantumisesta johtuvat arvonalentumiset sisällytetään varaston muutokseen ja asiakasriskeistä johtuvat luottotappiot liiketoiminnan muihin kuluihin. (Yritystutkimus ry 2017, 24.)

Seuraavaa oikaistun tuloslaskelman välitulosta kutsutaan liiketulokseksi, joka poikkeaa virallisen tuloslaskelman liikevoitosta analyysissä tehtyjen oikaisujen määrällä. Liiketulos ottaa siis mukaan osan pääoman kuluista eli poistot, mutta siinä ovat huomioimatta vielä rahoituserät ja verot. (Vilkkumaa 2010, 169; Yritystutkimus ry 2017, 64.)

Korko- ja rahoitustuotot sisältävät vaihtuvien vastaavien saamisista ja rahoitusarvopapereista sekä näistä johtuvat kurssierot. Oikaistussa tuloslaskelmassa mahdolliset kurssivoitot erotetaan kohtaan kurssierot ja rahoitustuottoihin sisältyvät käyvän arvon muutokset siirretään kokonaistuloksen alle käyvän arvon muutoksiin. (Yritystutkimus ry 2017, 25.)

Korkokulut ja muut rahoituskulut ovat raha, luotto- ja vakuutuslaitoksille tai muille luotonantajille maksettuja ajan kulumisen mukaan laskettuja vieraan pääoman kuluja. Kurssitappioitakin voi kuulua tähän erään sekä myöskin rahoitusvälineiden ja sijoituskiinteistöjen käyvän arvon alentumisia. Kurssitappiot oikaistaan oikaistussa tuloslaskelmassa kohtaan kurssierot ja rahoituskuluihin sisältyvät käyvän arvon muutokset kokonaistuloksen alapuolelle käyvän arvon muutoksiin. (Yritystutkimus ry 2017, 25.)

Virallisissa tuloslaskelmakaavoissa ei ole kurssieroja erillisinä erinä, mutta ne voidaan kuitenkin esittää erikseen, mikäli ovat suuruudeltaan merkittäviä. Kurs sierovoittoja voi sisältyä muun muassa kohtiin ”Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista” ja ”Muut korko- ja rahoitustuotot” sekä kurssitappioita kohtaan ”Korkokulut ja muut rahoituskulut”. Nämä kaikki edellisiin eriin sisältyvät kurssierot oikaistaan kurssierot-kohtaan. (Yritystutkimus ry 2017, 25-26.)

Oikaistun tuloslaskelman veroihin sisältyvät virallisen tuloslaskelman tuloverot, että muut välittömät verot -erät. Nettotulokseen otetaan kuitenkin huomioon vain ne verot, jotka ovat aiheutuneet ko. kauden tuloksesta, eli oikaistaan aikaisemmilta tilikausilta saadut veronpalautukset tai maksetut lisäverot pois satunnaisiin tuotoihin tai kuluihin. Näiden erien jälkeen saadaan seuraava välitulos eli nettotulos. (Yritystutkimus ry 2017, 26.)

Tilikauden voitto/tappio on tuloslaskelman viimeinen luku, joka jää, kun kaikki tilikaudelle kuuluvat tuotot ja kulut on kirjattu. Se kertoo voiton tai tappion vaikutuksesta omaan pääomaan eli yrityksen ja myös sen omistajien rikastumisesta tai köyhtymisestä. (Salmi 2012, 151.)

3.2.2 Taseen oikaisu

Oikaistun taseen tavoitteena tilinpäätösanalyysissä on näyttää oikea ja vertailukelpoinen kuva yrityksen taloudellisesta asemasta tilinpäätöshetkellä. Oikaisujen tarkoituksena on siis eliminoida sellaiset erät, joilla ei todellisuudessa ole tulontuottamiskykyä ja lisäksi merkitä näkyviin sellainen olennainen varallisuus, jota ei ole merkitty viralliseen taseeseen. (Salmi 2012, 153; Yritystutkimus ry 2017, 31.)

Aineettomiin hyödykkeisiin voidaan aktivoida vain menoja, jotka todennäköisesti tuottavat tulevana vuosina ja mikäli aineettomien hyödykkeiden aktivoinnit tetaan aiheettomiksi, poistetaan ne taseen varoista sekä taseen omasta pääomasta. Viralliseen taseeseen kirjatulla perustamismenoilla ei todellisuudessa ole itsenäistä tulontuottamiskykyä, joten ne poistetaan vastaavista ja omasta pääomasta. Uusia perustamismenoja ei olekaan saanut kirjata taseeseen enää vuoden 2004 jälkeen. Tutkimusmenoja koskee samat edellä mainitut asiat. Kehittämismenoiksi luokitellaan kaikki kehittämistoiminnasta välittömästi aiheutuneet menot, kuten henkilöstömenot. Tasetta oikaistaessa kaikki tuottamattomaksi osoittautuneet kehittämismenot poistetaan kerralla kokonaan taseen vastaavista sekä omasta pääomasta. Liikearvo kuuluu myöskin aineettomiin hyödykkeisiin ja tätä syntyy esimerkiksi fuusion tai yrityskaupan yhteydessä. Arvotonta liikearvo on muun muassa silloin, kun se on syntynyt sulautuneen yhtiön aikaisempien vuosien tappiosta.

Arvottomaksi osoittautunut liikearvo poistetaan oikaistun taseen vastaavista sekä myös omasta pääomasta. (Salmi 2012, 153; Yritystutkimus ry 2017, 31-33.)

Virallisen taseen aineellisten hyödykkeiden, kuten maa- ja vesialueiden, rakennusten, koneiden ja laitteiden tasearvoja ei yleensä oikaista. Jos kuitenkin liitetiedoista selviää, että omaisuudessa on olennaista yliarvoa suhteessa tulo-odotuksiin, tasearvo korjataan ja vähennetään vastaavasti omasta pääomasta. Maa- ja vesialueen arvonnousu kirjataan arvонkorotuksena, mikä ei vaikuta yrityksen tulokseen ja arvonkorotus kirjataan suoraan omaan pääomaan. Jos aikaisemmillä kausilla on tehty arvonkorotus, mikä onkin osoittautunut aiheettomaksi, on se kirjanpitolain mukaan peruutettava ja arvonkorotusrahastoa vastaavasti alennettava. Aineellisia hyödykkeitä ovat myöskin rakennukset ja rakennelmat ja ne kirjataan kuluiksi poistoina taloudellisena vaikutusajan aikana. Peruskorjaukset sekä suuremmat korjausmenot on mahdollista aktivoida rakennusten hankintamenoon ja poistaa yhdessä rakennuksen poiston kanssa. Rakennuksiin ja rakennelmiin ei voi tehdä arvonkorotuksia. Koneet ja kalusto kirjataan kuluiksi poistoina taloudellisena vaikutusajan aikana samalla lailla kuin rakennukset ja rakennelmatkin. Oikaistun taseen muut aineelliset hyödykkeet sisältävät virallisen taseen muut aineelliset hyödykkeet sekä niiden ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat. (Salmi 2012, 154; Yritystutkimus ry 2017, 33-34.)

Virallisessa taseessa näytettävät sijoitukset ja pitkäaikaiset saamiset näytetään oikaistussa taseessa yhtenä ryhmänä, joka sisältää sisäiset osakkeet ja osuudet, muut osakkeet ja osuudet, sisäiset saamiset sekä muut saamiset ja sijoitukset. Sisäiset osakkeet ja osuudet pitävät sisällään virallisen taseen osuudet saman konsernin yrityksissä ja osuudet omistusyhteyksyrityksissä. Jos osakkeiden arvo on menetetty, poistetaan arvo sekä osakkeista että omasta pääomasta. Virallisen taseen saamiset saman konsernin yrityksiltä ja saamiset omistusyhteyksyrityksiltä kuuluvat oikaistun taseen sisäisiin saamisiin. Sisäiset saamiset sekä epävarmat muut saamiset oikaistaan pois sekä saamisista että omasta pääomasta. Kirjanpitolain mukaan leasing sopimuksella hankitun omaisuuden vuokralle ottaja voi merkitä taseeseen kuin omaisuus olisi ostettu ja vuokralle antaja kirjata kuin se olisi myyty. Jäljellä

olevat leasingmaksut kirjataan oikaistun taseen vastaavaa puolelle leasingomaisuutena ja vastattavaa puolelle leasingvastuina. (Yritystutkimus ry 2017, 36-37.)

Vaihto-omaisuuden arvostuksessa täytyy noudattaa varovaisuuden periaatetta ja ilman yrityksestä saatavaa lisätietoa sitä ei yleensä oikaista. Hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuneet välittömät kulut ovat vaihto-omaisuuden hankintamenoja ja jos hankintaan ja valmistukseen on liittynyt merkittävä määrä välillisiä menoja, voidaan kohtuullinen osuus välillisistä menoista lukea hankintamenoon. Mikäli yritys on kirjannut vaihto-omaisuutensa valmiit tuotteet -kohtaan, tulee ne oikaista aineisiin ja tarvikkeisiin. (Salmi 2012, 154; Yritystutkimus ry 2017, 38.)

Oikaistussa taseessa virallisen taseen lyhytaikaiset saamiset näytetään yhtenä ryhmänä, joka jakautuu myyntisaamisiin, sisäisiin myyntisaamisiin, muihin sisäisiin saamisiin sekä muihin saamisiin. Myyntisaamisia ovat suoritteiden myynnistä ulkopuolisille syntyneet saamiset. Jos myyntisaamisista syntyy luottotappiota, sisällytetään ne liiketoiminnan muihin kuluihin. Muut saamiset sisältävät ulkopuolisia saamisia ja tähän erään on sisällytetty virallisen taseen lainasaamiset, muut saamiset, siirtosaamiset ja maksamattomat osakkeet ja osuudet. Kirjanpitoasetuksen mukaan olennaiset siirtosaamiset tulee eritellä liitetiedoissa. Siirtosaamisiin sisältyvät osatuloutussaamiset ovat keskeneräisiä töitä ja ne käsitellään käyttöpääoman eränä tunnuslukulaskennassa ja maksuvalmiustarkastelussa. Oikaistuun taseeseen yhdeksi ryhmäksi on yhdistetty virallisen tilinpäätöksen rahoitusarvopa-perit ja rahat ja pankkisaamiset. (Yritystutkimus ry 2017, 40.)

Tilikauden voittoa tai tappiota ei korvata omaan pääomaan oikaistun tuloslaskelman nettotuloksella, koska virallisen tilinpäätöksen tuloslaskelma sisältää kaikki liiketoiminnan tapahtumat, jotka vaikuttavat omaan pääomaan. Oman pääoman oikaisut koostuvat virallisen taseen omaisuuserien ja velkojen oikaisuista ja oikaisut kohdistetaan suoraan tase-eriin ohi tuloslaskelman. Omaisuuseriä oikaistaan, jos viralliseen taseeseen on aktivoitu esimerkiksi liikearvoa tai muita aineettomia hyödykkeitä, joihin ei liity tulon odotuksia. Oikaistun taseen oman pääoman oikaisuja ovat myös muun muassa epävarmat saamiset, saamiset henkilöyhtiön omistajilta ja osakeyhtiölain vastaiset lainasaamiset. Pysyvien vastaavien käypien

arvojen ollessa merkittävästi tasearvoja korkeammat, on oman pääoman oikaisu positiivinen. (Salmi 2012, 155; Yritystutkimus ry 2017, 45-47.)

Pääomalainat katsotaan pääsääntöisesti vieraaksi pääomaksi, mutta se voidaan lukea myös omaksi pääomaksi, jos se on todellisuudessa sijoitettu yritykseen oman pääoman luonteisena. Liitetiedoissa mainittava maksamatta jäänyt korko huomioidaan velkana, jos se on kooltaan olennainen. (Salmi 2012, 155.)

Pitkäaikaiseksi velaksi katsotaan pakolliset varaukset, koska niihin liittyy tuleva maksuvelvollisuus. Myös lainat rahoituslaitoksilta, pitkäaikaiset joukkolainat ja eläkelainat ovat korollista vierasta pääomaa. Korollisiin velkoihin kuuluvat myös muut pitkäaikaiset velat, kuten lainat omistajilta, asiakkailta ja toimittajilta. (Salmi 2012, 156.)

Laskennallinen verovelka liittyy tilinpäätösjärjestelyihin ja muihin tulevaisuudessa maksettaviin veroihin, joilla ei ole tiettyä maksupäivää ja siksi katsotaan pitkäaikaiseksi korottamaksi velaksi. Muut lyhytaikaiset velat ja siirtovelat oletetaan yleensä korottomiksi veloiksi. Kuitenkin konsernin sisäiset velat oletetaan pääasiassa korollisiksi. (Salmi 2012, 156.)

Poistoerosta ja verotusperusteisista varauksista oikaistaan yhtiöverokannan mukainen osa laskennalliseen verovelkaan, mutta laskennallisen verovelan muutosta ei oikaista tuloslaskelmalle. Virallisen taseen ostovelkoihin mahdollisesti sisältyvät osamaksuvelat oikaistaan lyhytaikaiseen korolliseen vieraaseen pääomaan. (Yritystutkimus ry 2017, 49-50.)

3.3 Tunnusluvut ja niiden tulkinta

Yritysten taloudellista menestymistä voidaan tutkia monesta eri näkökulmasta käyttämällä erilaisia tilinpäätöstunnuslukuja. Perinteisessä tilinpäätösanalyysissä tunnuslukuja ja niiden taustalla olevia näkökulmia yrityksen menestymiseen tarkastellaan yleensä erillisinä. (Kallunki 2017, 81.)

Tunnuslukujen avulla voidaan mitätöidä esimerkiksi koon vaikutus yritysten välisessä vertailussa sekä rahan arvon muutosten eri vuosien vertailukelpoisuutta

alentavia ongelmia. Tunnusluvuilla kuvataan yleensä yrityksen taloudellisia toimintaedellytyksiä, joita tarkastellaan yleensä kahdesta eri näkökulmasta, vakava-raisuutena eli soliditeettina ja maksuvalmiutena eli likviditeettinä. (Leppiniemi & Kykkänen 2015, 171.)

3.3.1 Kannattavuuden tunnusluvut

Kannattavuus kuvaa liiketoiminnan taloudellista tulosta, ja se on perusedellytys jatkuvalla liiketoiminnalla. Sitä voidaan mitata joko absoluuttisesti tai suhteellisesti. Absoluuttista kannattavuutta mitataan tuottojen ja kulujen erotuksena eli voittona tai tappiona. Suhteellinen kannattavuus kuvaa voiton suhdetta yritykseen sijoitettuun pääomaan ja näitä esittävät kannattavuuden tunnusluvut ovat laskettavissa, jos tilinpäätös sisältää niihin tarvittavat tiedot. (Yritystutkimus ry 2017, 63.)

Tilinpäätöstä analysoitaessa ja hyödynnettäessä käytetään yleensä hieman täsmällisempää, kannattavuuden osoittamiseen kehitettyä tunnuslukua, kuten sijoitetun pääoman tuottoprosenttia, oman pääoman tuottoprosenttia ja käyttökateprosenttia. Tällöin voidaan todeta, että yritys on kannattava, jos käytetty kannattavuuden tunnusluku on asetetulla tasolla. (Vilkkumaa 2010, 44.)

3.3.1.1 Sijoitetun pääoman tuotto -%

Sijoitetun pääoman tuottoprosentti mittaa suhteellista kannattavuutta, eli kuinka suuren suhteellisen tuoton yritys tuottaa siihen sijoitetulle, korkoa tai muuta tuottoa hamuavalle pääomalle. Sijoitetun pääoman tuottoprosentti lasketaan seuraavasti:

$$\text{Sijoitetun pääoman tuotto} - \% = \frac{\text{Nettotulos} + \text{rahoituskulut} + \text{verot (12kk)}}{\text{Sijoitettu pääoma keskimäärin tilikaudella}} \times 100$$

Kaava 1. Sijoitetun pääoman tuottoprosentti (Yritystutkimus ry 2017, 67).

Tunnusluku osoittaa yrityksen tuottaman tuoton yritykseen sijoitetulle pääomalle, joka tuottoa sijoituksellaan yleensä haluaa. Hyvänä tasona voidaan yleisesti pitää yli 15 %:n tuottoa ja erinomaisena yli 20 %:n tuottoa. Sijoitetun pääoman tuottoprosentti on yksi parhaista kannattavuutta osoittavista tunnusluvuista ja erityisesti

pitkän ajan tarkastelussa se antaa suhteellisen luotettavan kuvan ja hyvän perustan päätöksenteolle. (Vilkkumaa 2010, 43-44; Yritystutkimus ry 2017, 68.)

3.3.1.2 Oman pääoman tuotto -%

Oman pääoman tuottoprosentti on yksi tärkeimmistä omistajien ja sijoittajien käyttämistä yrityksen kannattavuutta kuvaavista mittareista, koska luku kertoo, kuinka paljon omalle pääomalle on kertynyt tuottoa tilikauden aikana. (Balance Consulting 2017 a.)

$$\text{Oman pääoman tuotto} - \% = \frac{\text{Tilikauden voitto}}{\text{Oman pääoman keskiarvo}} \times 100$$

Kaava 2. Oman pääoman tuottoprosentti (Vilkkumaa 2010, 46).

Oma pääoma koostuu omistajien alkuperäisistä sijoituksista yritykseen, sekä heidän yritykseen jättämistään voitoista. Tuottotaso määräytyy pitkälti omistajien asettamien tuottovaatimusten mukaan ja lähtökohtaisesti yrityksen on aikaansaatava riittävää tuottoa myös omalle pääomalle vieraan pääoman lisäksi. (Balance Consulting 2017 a.)

3.3.1.3 Käyttökate -%

Käyttökattella tarkoitetaan voittoa ennen poistojen vähentämistä, eli se kertoo, kuinka paljon yrityksen liikevaihdosta jää katetta, kun siitä vähennetään yrityksen toimintakulut. Käyttökate ei näytetä virallisessa tuloslaskelmassa vaan se saadaan lisäämällä liiketulokseen poistot ja arvonalentumiset. (Leppiniemi & Kykkänen 2015, 173; Balance Consulting 2017 b.)

$$\text{Käyttökate} - \% = \frac{\text{Käyttökate}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$$

Kaava 3. Käyttökateprosentti (Balance Consulting 2017 b).

Käyttökateprosentti ei voida antaa yleisiä ohjearvoja, koska sen taso riippuu yrityksen toimialasta ja pääomarakenteesta. Arvon riittävyttä arvioitaessa otetaan huomioon yrityksen rahoituskulujen, käyttöomaisuuden, poistovaatimusten ja voitonjakotavoitteen suuruus. (Balance Consulting 2017 b.)

3.3.2 Vakavaraisuuden tunnusluvut

Yrityksen vakavaraisuudella tarkoitetaan yrityksen omien pääomien suhdetta koko käytössä olevaan pääomaan. Mitä enemmän virasta pääomaa on yrityksen rahoitusrakenteessa, sitä huonompi sen vakavaraisuus on ja sitä suuremman rahoitusriskin yritykseen arvioidaan liittyvän. Vakavaraisuuden voidaankin katsoa antavan yritykselle itsenäistä pelivaraa eri tilanteissa, koska sitä paremmin yritys voi tehdä itsenäisiä ratkaisuja. Hyvä tilanne vakavaraisuuden suhteen on sellainen, jossa yrityksen oman pääoman määrä on riittävän suuri suhteessa koko yrityksen käytössä olevaan pääomaan, koska se antaa kantokykyä huonommille ajoille. (Leppiniemi & Kykkänen 2015, 175; Vilkkumaa 2010, 50.)

3.3.2.1 Omavaraisuusaste

Vakavaraisuuden tunnuslukuna käytetään usein omavaraisuusastetta, mikä osoittaa, kuinka suuri osa koko käytössä olevasta pääomasta on yrityksen omaa pääomaa. (Vilkkumaa 2010, 50.)

$$\text{Omavaraisuusaste} = \frac{\text{Oikaistu oma pääoma}}{\text{Oikaistu taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}} \times 100$$

Kaava 4. Omavaraisuusaste (Yritystutkimus ry 2017, 69).

Omavaraisuusaste lasketaan jakamalla oikaistu oma pääoma oikaistun taseen loppusummalla. Jos yrityksellä on merkittäviä saatuja ennakoita, ne vähennetään taseen loppusummasta, koska niiden ei katsota edustavan vierasta pääomaa vaan paremminkin jo sovitun myyntitapahtuman esiastetta. Tavoitearvona voidaan pitää 50 %:a ja kun arvo vaihtelee 40–50 %:n välillä, voidaan sitä pitää tyydyttävänä. Alle 40 %:n arvoa pidetään heikkona. Omavaraisuusaste on toimialasta riippumaton, joten sitä voidaan hyödyntää myös eri yritysten ja eri toimialojen yritysten vertailuun. (Leppiniemi & Kykkänen 2015, 175; Yritystutkimus ry 2017, 69; Vilkkumaa 2010, 50.)

3.3.2.2 Nettovelkaantumisaste -%

Nettovelkaantumisaste kuvaa yrityksen velkaantuneisuutta ja mittaa yrityksen korollisen nettovelan ja oman pääoman suhdetta. Nettovelka saadaan vähentämällä korollisista veloista likvidit rahavarat. (Balance Consulting 2017 c.)

$$\text{Nettovelkaantumisaste} - \% = \frac{\text{Korollinen vieras pääoma} - \text{rahat ja pankkisaamiset}}{\text{Taseen oma pääoma}} \times 100$$

Kaava 5. Nettovelkaantumisaste -% (Vilkkumaa 2010, 51).

Mitä korkeampi tunnusluvun arvo on, sitä korkeampi on myös yrityksen nettovelkaantuneisuus. Hyvänä arvona voidaan pitää 10-60 % ja erinomaisena alle 10 %. Jos tunnusluvun arvo on 100, tarkoittaa se sitä, että yrityksen omistajien ja rahoittajien pääomapanokset ovat yhtä suuret ja tällöin yrityksen rahoitustilannetta voidaan pitää vielä jokseenkin tasapainoisena. Yli 200 % arvoa pidetään yleisesti heikkona. (Balance Consulting 2017 c.)

3.3.2.3 Suhteellinen velkaantuneisuus

Suhteellinen velkaantuneisuus mittaa velkojen määrää suhteessa toiminnan laajuuteen eli yrityksen kokonaisvelat suhteutetaan liikevaihtoon (Balance Consulting 2017).

$$\text{Suhteellinen velkaantuneisuus} = \frac{\text{Taseen velat} - \text{saadut ennakot}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$$

Kaava 6. Suhteellinen velkaantuneisuus (Vilkkumaa 2010, 51).

Korkea suhteellinen velkaantuneisuus edellyttää yritykseltä hyvää liikutulosta, jotta selvittää vieraan pääoman velvoitteista. Tunnusluku osoittaa, kuinka suuri osa kunkin ajanjakson liikevaihdosta menee velkojen maksuun, jos liikevaihto käytettäisiin vain tähän tarkoitukseen. Arvo on suhteellisen helppo selvittää melkein mistä tahansa yrityksestä ja mitkä korkeampi tunnusluku on, sitä heikompana sitä pidetään. Tunnusluvun ohjearvot vaihtelevat kuitenkin eri toimialoilla, joten sitä voidaan vertailla vain saman toimialan yritysten kesken. (Balance Consulting 2017; Vilkkumaa 2010, 51; Yritystutkimus ry 2017, 70.)

3.3.3 Maksuvalmiuden tunnusluvut

Maksuvalmiudella tarkoitetaan yrityksen mahdollisuutta ja kykyä suorittaa maksunsa sovitusti ja ajallaan, sekä mahdollisimman edullisella tavalla. Kassa-alennusten hyödyntäminen ja käyttämätön luottolimiitti kertovat yleensä yrityksen hyvästä maksuvalmiudesta. Se heijastaa yleensä yrityksen rahoitustilannetta, tosin pääasiassa tietyssä tilanteessa ja lyhyehköllä aikavälillä. Tarkasteluun voidaan kuitenkin ottaa mukaan useita jaksoja peräkkäin, jolloin se osoittaa myös yrityksen maksuvalmiutta ja sen kehittymistä pitemmällä ajanjaksolla. Maksuvalmiuden tunnuslukuina käytetään quick ratio ja current ratio -tunnuslukuja. (Vilkkumaa 2017, 48; Yritystutkimus ry 2017, 74.)

3.3.3.1 Quick ratio

Quick ratio mittaa yrityksen selviytymismahdollisuutta lyhytaikaisista veloistaan pelkällä rahoitusomaisuudella eli ns. likvideillä varoilla. Mikäli rahoitusomaisuuteen sisältyy vahvistetuista tappioista johtuvaa laskennallista verosaamista, vähennetään ne rahoitusomaisuudesta. (Yritystutkimus ry 2017, 74.)

$$\text{Quick ratio} = \frac{\text{Rahoitusomaisuus} - \text{osatuloutuksen saamiset}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{lyhytaikaiset saadut ennakot}}$$

Kaava 7. Quick ratio (Yritystutkimus ry 2017, 74).

Tunnusluvun tavoitetasona voidaan pitää yli yhden menevää arvoa, jolloin yritys voi maksaa velkansa niiden erääntyessä. Jos tämä arvo alitetaan, heikkenee yrityksen maksuvalmius suorassa suhteessa ja arvon alittaessa 0,6 tai 0,5 kannattaa luotolla myyvän yrityksen miettiä luottomyyntisuhdetta tähän yritykseen. (Vilkkumaa 2010, 49.)

3.3.3.2 Current ratio

Current ratiossa tarkasteluajanjakso on jonkin verran pitempi kuin quick ratiossa. Siinä ajatellaan, että myöskin vaihto-omaisuus voitaisiin käyttää lyhytaikaisista veloista selviämiseksi. Täten onkin syytä muistaa vaihto-omaisuuden arvioimi-

seen liittyvä epävarmuus. Laskennalliset verosaamiset vähennetään rahoitusomaisuudesta samoin kuin quick ration kohdalla. (Yritystutkimus Ry 2017, 75)

$$\text{Current ratio} = \frac{\text{Vaihto} - \text{omaisuus} + \text{rahoitusomaisuus}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma}}$$

Kaava 8. Current ratio (Yritystutkimus ry 2017, 75).

Hyvänä current ration arvona pidetään arvoa 2 ja tyydyttävänä arvoa 1,5-2. Yrityksen maksuvalmius on todella heikko, jos arvo on alle 1. (Vilkkumaa 2010, 50.)

Sekä quick ration, että current ration käyttökelpoisuus perustuu siihen, että ne on helppo selvittää ja siihen, että ne ovat toimialariippumattomia. Onkin aivan samalla toimialalla yritys toimii, maksuvalmiuden on oltava aina hyvällä tasolla. Tunnuslukujen käytettävyyttä saattavat kuitenkin heikentää yrityksen rahoitusomaisuuteen sisältyvät arvottomat erät, kuten luottotappioksi tulkittavat myyntisaamiset. (Vilkkumaa 2010, 49; Yritystutkimus ry 2017, 75.)

3.4 Tilinpäätösanalyysin ongelmia

Tunnuslukujen käytössä on usein runsaudenpulaa, koska niitä on kehitetty valtaisia määriä, ja osa näistä on vakiintuneempia kuin toiset. Laskettaessa ja tulkitessa tunnuslukuja kannattaa muistaa, että mikä on analyysin perustarkoitus eli johtopäätöksien vetäminen ja kannanotto yrityksen taloudellisiin aikaansaannoksiin ja taloudelliseen tilaan ja sen muutoksiin. Laskeminen on tilinpäätösanalyysin välttämätön paha. Kolme tärkeää asiaa tunnusluvuissa on, että tunnusluvut ovat valideja, eli ne mittaavat sitä, mitä on tarkoituskin mitata, tunnusluvut ovat luotettavia ja tunnusluvun laskentakaava ymmärretään. (Salmi 2012, 140-141.)

Tilinpäätösanalyysiä tehdessä on muistettava, että tilinpäätösinformaatio kertoo aina jo tapahtuneista ja toteutuneista asioista eli se on vanhaa toteutunutta tietoa. Menneisyydestä voidaan tehdä tulevaisuuden arvioita vain rajoitetusti, mutta toisaalta tilinpäätös on ainoata normeihin sidottua ja säännöllistä tietoa, jota kaikki yritykset joutuvat toiminnastaan tässä laajuudessa antamaan. (Salmi 2012, 143.)

Tilinpäätöstunnuslukujen käyttöön liittyy myös esimerkiksi suhdelukumuodon ongelmat, tunnuslukujen jakaumien poikkeavuudet ja niiden sisältämän informaation päällekkäisyydet, joista tilinpäätösten analysoijan on oltava tietoinen. Suhdelukumuotoiset tunnusluvut poistavat yritysten väliset kokoerot, koska suurilla yrityksillä on esimerkiksi suurempi oma pääoma tai taseen loppusumma kuin pienillä yrityksillä, mutta näistä luvuista saatava oman pääoman suhteellinen tunnusluku pysyy vertailtavana ison ja pienen yrityksen kesken. Jos tunnusluvun jakaja ei kuitenkaan ole yrityksen kokoa kuvaava tilinpäätöserä, yrityksen kokoerojen kontrollointi vertailussa ei toteudu. (Kallunki 2014, 204-206.)

4 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Tässä luvussa esitellään tutkimuksessa mukana olevat kohdeorganisaatiot sekä tutkimuksen taustatietoja.

4.1 Kohdeorganisaatioiden esittely

Tutkimukseen valikoitui kolme tilitoimistoalan johtavaa tekijää Suomessa, jotka ovat luonnollisesti toisilleen suuria kilpailijoita.

4.1.1 Talenom Oyj

Talenom Oyj on vuonna 1972 perustettu tilitoimisto, joka tarjoaa laajan valikoiman tilitoimistopalveluita, sekä muita liiketoimintaa tukevia asiantuntijapalveluita. Yhtiöllä on myös omaa ohjelmistokehitystä ja se tarjoaa asiakkailleen sähköisen taloushallinnon työkaluja. Yrityksellä on toimipisteitä Suomessa 25 paikkakunnalla ja sen palveluksessa on noin 585 työntekijää. Toimipisteitä on mm. Oulussa, Helsingissä, Tampereella, Jyväskylässä, Lahdessa, Turussa ja Rovaniemellä. Vuonna 2016 Talenom-konsernin liikevaihto oli 37 miljoonaa euroa ja liikevaihto kasvoi vuoteen 2015 verrattuna 12 prosenttia. Talenom on yksi suurimmista toimijoista tilitoimistoalalla ja yhtiö on kyennyt kasvattamaan liikevaihtoaan nopeasti. Yritys kertoo kasvustrategiakseen orgaanisen kasvun eli kasvun aktiivisen myynnin kautta. Talenomin markkinaosuus vuonna 2015 oli 3,4 prosenttia. (Talenom 2017 a; Talenom 2017 b.)

4.1.2 Rantalainen-Yhtiöt Oy

Rantalainen-Yhtiöt on vuonna 1972 perustettu konserni, joka tuottaa taloushallinnon palveluita. Yrityksessä työskentelee yhteensä yli 500 koulutettua ammattilaista 38 paikkakunnalla Etelä-Suomessa. Asiakkaita yrityksellä on yli 11 000. (Rantalainen 2017 a.) Yritys on perheyritys ja Suomen kolmanneksi suurin tilitoimisto. Kolmas sukupolvi astui yrityksen johtoon vuonna 2012. (Rantalainen 2017 b.)

Yrityksen toimipisteet sijaitsevat kaikki Etelä-Suomessa muun muassa Helsingissä useampi toimisto, Kotkassa, Lahdessa ja Turussa (Rantalainen 2017 c). Lii-

keidea on tarjota laaja-alaisesti laskentatoimen asiantuntijapalveluita pk-yrityksille ja tavoitteena olla yleisimagolta ja työn laadullisesti johtava ja paras paikallinen tilitoimisto (Rantalainen 2017 d).

Yrityksen kasvustrategia perustuu kumppanuuksiin vahvojen paikallisten taloushallinnon toimijoiden kanssa ja nämä vähemmistöosakkaina usein jatkavat paikalliset osaajat toimivat konsernin kasvoina toimialueillaan. (Tiliposti & Palkka 2014, 4).

4.1.3 Azets Insight Oy

Azets on johtava taloushallinnon, HR-palveluiden ja palkanlaskennan tarjoaja Pohjoismaissa. Yrityksellä on 83 toimipistettä, joista 17 sijaitsee Suomessa ja yrityksen palveluksessa työskentelee noin 2500 työntekijää. Asiakkaita Azetsilla on noin 22 000 ja yrityksen liikevaihto vuonna 2016 oli 239 miljoonaa euroa, josta Suomessa 50 miljoonaa euroa. Yrityksen omistaa HgCapital, joka on brittiläinen pääomasijoitusyhtiö ja on osa HgCapitalin tukemana perustettua CogitalGroupia. CogitalGroup perustettiin elokuussa 2016 ja on ulkoistus- ja advisory-palveluja tarjoava yritysryhmä, joka koostuu Azetsista Pohjoismaissa sekä brittiläisistä yrityksistä Blick Rothenberg ja Baldwins. Yritykset tarjoavat ulkoistuspalveluja, taloushallintoa, palkanlaskentaa ja muuta taloudellista neuvontaa yrityksille laajasti ympäri Eurooppaa. (Azets 2017 a.)

Azets sisältää kolme palveluja tarjoavaa yritystä, jotka ovat Azets Insight Oy, Azets Employee Oy ja Azets People Oy. Tähän tutkimukseen valittiin mukaan näistä ainoastaan Azets Insight Oy, koska se on näistä tilitoimistopalveluja tarjoava yritys ja täten kilpailija muille tutkimuksessa mukana oleville yrityksille. (Azets 2017 b.) Kauppalehden (2017) mukaan Azets Insight Oy:n liikevaihto vuonna 2016 oli noin 38,7 miljoonaa euroa ja henkilöstömäärä 434.

Azetsin kasvustrategia on kasvaa fuusioiden ja yritysostojen kautta ja nämä ovatkin tärkeä osa Azetsin historiaa ja DNA:ta (Azets 2017).

4.2 Tutkimusmenetelmän valinta

Tutkimuksessa käytettiin laadullista eli kvalitatiivista tutkimusmenetelmää. Tutkimukseen valittiin mukaan otettavat yritykset harkinnanvaraisesti, ja tavoitteena oli saada mahdollisimman luotettavaa ja kiinnostavaa tietoa näiden tilitoimistojen taloudellisesta asemasta. Oikaistujen tilinpäätösten perusteella laskettujen tunnuslukujen avulla analysoitiin yritysten vakavaraisuutta, kannattavuutta ja maksuvalmiutta.

4.3 Aineiston keruu

Tässä opinnäytetyössä ei tarvinnut toteuttaa oikeastaan mitään muuta aineiston keruuta kuin tutkimuksessa olevien yritysten tilinpäätösasiakirjojen hankkiminen. Tilinpäätösasiakirjat ostettiin Patentti- ja Rekisterihallinnolta Virre-palvelusta, ja niiden pohjalta tehtiin oikaistut tilinpäätökset. Näiden pohjalta laskettiin yritysten vakavaraisuuden, kannattavuuden ja makuvalmiuden tunnusluvut.

Tutkimuksessa käytettävän aineiston, eli tilinpäätösasiakirjojen hankintaan kului jonkin verran rahaa, mutta kyseessä on kuitenkin niin pieni kustannus, että siitä selvittiin omakustanteisesti. Kustannuksiin vaikutti luonnollisesti tilinpäätösasiakirjojen määrä, joka tässä tutkimuksessa oli kolme.

Tutkimuksen teoriaosuudessa kerrotaan tilinpäätöksestä ja sen laadinnasta sekä tilinpäätöksen analysoinnista. Teoriaosuuteen on valittu lähteeksi kirjoja ja verkkolähteitä, joissa kerrotaan kyseisestä aiheesta monipuolisesti ja luotettavasti, jotta tutkimuksesta saatiin mahdollisimman pätevä ja luotettava.

4.4 Tutkimuksen raportointi

Opinnäytetyössä tulokset tulevat olemaan erilaisia tunnuslukuja ja niiden vertailun tuloksia toisiinsa nähden. Tulokset yritysten kannattavuuksista, kuten sijoitetun pääoman tuottoprosentti ja oman pääoman tuottoprosentti kertovat yritysten taloudellisesta tilasta. Yritysten vakavaraisuudesta kertovat tunnusluvut ja tulokset ilmoitetaan esimerkiksi omavaraisuusasteella ja nettovelkaantumisasteella. Mak-

suvalmiuden tunnusluvut current ratio ja quick ratio kuvaavat yritysten kykyä selviytyä tulevista maksuista.

Tuloksia voitaisiin hyödyntää, mutta koska tutkimuksella ei ole toimeksiantajaa, jäävät tutkimuksen tulokset todennäköisesti hyödyntämättä käytännössä. Tutkimuksessa ei tarvinnut ottaa huomioon salassapitokysymyksiä, koska kaikki tiedot joita tarvittiin, ovat kaikkien ostettavissa Patentti- ja Rekisterihallitukselta.

4.5 Tutkimuksen luotettavuus

Tutkimuksen luotettavuus on tekijän mielestä hyvällä tasolla, vaikka tulosten luotettavuuteen vaikuttaakin yritysten tilinpäätösten oikaisujen vaikeus tietojen puutteen vuoksi. Tietojen saamisen vaikeus sai tekijän jättämään oikaisujen tekemisen kokonaan, jotta tiedot olisivat mahdollisimman tasapuolisia yrityksen kesken. Tilinpäätökset ovat kuitenkin laadittu työhön oikaistuina, eli tuloslaskelmat ja taseet on järjestelty oikaistujen tuloslaskelmien ja taseiden kaavoihin, jolloin tarvittavat luvut tunnuslukujen laskemiseen ollaan saatu.

Tutkimuksen luotettavuuteen vaikuttaa hieman negatiivisesti myöskin se, että Talenomin ja Rantalaisen kohdalta tutkimuksessa ovat konsernien tilinpäätökset, ja Azetsin osalta nimenomaan Azets Insight Oy:n tilinpäätös. Tämä seikka voi vaikuttaa tuloksiin, mutta mielestäni ei kuitenkaan olennaisesti.

5 TUTKIMUSTULOKSET

Tässä kappaleessa käydään läpi kannattavuuden, vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden tunnuslukujen tutkimustulokset tutkimuksessa mukana olleiden tilitoimistojen osalta.

5.1 Kannattavuuden tunnusluvut

Kannattavuutta mitataan tilinpäätösperusteisesti yleensä voittoprosenteilla ja pääoman tuottoprosenteilla. Tässä tutkimuksessa pääomaprocentteina on käytetty sijoitetun pääoman tuottoprosenttia sekä oman pääoman tuottoprosenttia ja voittoprosenttina käyttökateprosenttia. (Kaisanlahti, Leppiniemi & Leppiniemi 2017, 168.)

5.1.1 Sijoitetun pääoman tuotto -%

Taulukko 1. Sijoitetun pääoman tuotto -%

Sijoitetun pääoman tuotto -%	%
Talenom Oyj -konserni	5,04
Rantalainen -konserni	29,65
Azets Insight Oy	72,41

Sijoitetun pääoman tuottoprosentit vaihtelevat vertailtavilla yrityksillä paljon, kuten taulukosta 1 huomataan. Paras sijoitetun pääoman tuottoprosentti näistä kolmesta yrityksestä on Azets Insight Oy:llä. Kyseisellä yrityksellä on omaa pääomaa ja vierasta pääomaa suhteellisen vähän verrattuna yrityksen nettotuloksen, rahoituskulujen sekä verojen yhteenlaskettuun summaan. Täten tunnusluvun arvoksi saadaan erinomainen 72,41 prosenttia. Rantalaisen sijoitetun pääoman tuottoprosentti 29,65 on myös hyvällä tasolla, mikä selittyy myöskin oman ja vieraan pääoman suhteellisesta pienuudesta nettotuloksen, rahoituskulujen sekä verojen yhteenlaskettuun summaan verrattuna. Talenomin sijoitetun pääoman tuottoprosentti on välttävä 5,04. Talenomilla sijoitettu pääoma suhteessa nettotuloksen, rahoituskulujen sekä verojen yhteenlaskettuun summaan on suuri, mikä vaikuttaa oleellisesti tunnusluvun arvoon. Tähän vaikuttaa olennaisesti se, että Taenom on

listautunut pörssiin ja laskenut täten osakkeita markkinoille, mikä on kasvattanut yrityksen pääomaa.

5.1.2 Oman pääoman tuotto -%

Taulukko 2. Oman pääoman tuotto -%

Oman pääoman tuotto -%	%
Talenom Oyj -konserni	6,51
Rantalainen -konserni	43,43
Azets Insight Oy	91,27

Myös oman pääoman tuotto prosentit vaihtelevat vertailtavilla yrityksillä paljon. Laskelmien mukaan paras oman pääoman tuotto prosentti on Azets Insightilla, mikä onkin yleisten määritelmien mukaan erinomainen tulos. Azets Insight Oy:lla vaikuttaa kuitenkin tuloksiin se, että ovat uusi yritys ja ovat vastikään ostaneet Vismalta kannattavan tilitoimistoliiketoiminnan. Myöskin Rantalaisen oman pääoman tuotto prosentti 43,43 on erinomaisella tasolla. Talenomin oman pääoman tuotto prosentti 6,51 jää välttävälle tasolle, mutta tämäkin selittyy sillä, että Talenom on listautunut pörssiin, mikä on kasvattanut heidän omaa pääomaa ja mikä vaikuttaa taasen olennaisesti tähän tunnuslukuun. Mitä isompi oma pääoma on, sitä enemmän yrityksen tulisi tehdä nettotulosta, saavuttaakseen tietyn tunnusluvun arvon.

5.1.3 Käyttökate -%

Taulukko 3. Käyttökate-%

Käyttökate -%	%
Talenom Oyj -konserni	20,29
Rantalainen -konserni	16,65
Azets Insight Oy	14,22

Käyttökate prosentti mittaa yrityksen toiminnan tulosta ennen poistoja, rahoituseriä ja veroja suhteessa yrityksen liikevaihtoon, joten tällä tunnusluvulla on hyvä vertailla saman toimialan yrityksiä keskenään. Vertailussa mukana olevien yritysten käyttökate prosentit ovat hyvällä tasolla ja tunnusluvun arvoissa onkin maltilliset erot yritysten välillä. Talenomin käyttökate prosentti 20,29 on kuitenkin paras

vertailtavien yritysten kesken, mikä selittyy pitkälti sillä, että Talenomilla on tuloslaskelmalla huomattavan paljon vähemmän hankinnan ja valmistuksen kuluja, kuin vertailtavilla yrityksillä. Muuten yritysten tuloslaskelmilla ei ole merkittäviä eroja ennen käyttökatetta, joten tämän tunnusluvun osalta erot tulevatkin pitkälti hankinnan ja valmistuksen kulujen johdosta. Rantalaisen käyttökatteprosentti on laskelmien mukaan 16,65 ja Azets Insightin 14,22, jotka molemmat ovat myöskin hyvällä tasolla.

Yritysten erilaiset kasvustrategiat vaikuttavat merkittävästi kannattavuuden tunnuslukujen tuloksiin. Talenomin käyttämä orgaaninen kasvu eli kasvu myynnin kautta vaikuttaa merkittävästi yrityksen tulokseen, jolloin se vaikuttaa myös merkittävästi kannattavuuden tunnuslukuihin. Orgaaninen kasvaminen aiheuttaa luonnollisesti esimerkiksi myynnistä sekä käyttöönnotosta aiheutuvia kuluja. Esimerkiksi sijoitetun pääoman tuotto prosentti ja oman pääoman tuotto prosentti pohjautuvat yrityksen nettotulokseen, jolloin yrityksen kasvun aiheuttamat kulut tuloslaskelmassa huonontavat yrityksen nettotulosta ja sitä kautta huonontavat merkittävästi näitä tunnuslukuja. Rantalaisen ja Azets Insight Oy:n käyttämä kasvustrategia, eli pienempien toimijoiden ostaminen nostattaa yrityksen liikevaihtoa ja sitä kautta mahdollistavat paremman nettotuloksen. Kuitenkaan kulut liiketoimintojen ostamisesta eivät näy mitenkään tuloslaskelmalla vaan ainoastaan taaseessa ja tämä nimenomaan mahdollistaa yritykselle paremman nettotuloksen.

Toisaalta käyttökatteprosentin tuloksia analysoitaessa huomataan, että kun Talenom aktivoi uushankintakuluja tuloslaskelmalla poistoiksi, vaikuttaa se positiivisesti yrityksen käyttökatteeseen ja sitä kautta käyttökatteprosenttiin. Uushankintakulujen aktivointi poistoiksi huonontaa joka tapauksessa yrityksen nettotulosta, mikä vaikuttaa taas muihin tutkimuksessa oleviin kannattavuuden tunnuslukuihin, sijoitetun pääoman tuotto prosenttiin ja oman pääoman tuotto prosenttiin.

5.2 Vakavaraisuuden tunnusluvut

Yrityksen kykyä suoriutua velvoitteistaan pitkällä aikavälillä eli vakavaraisuutta voidaan mitata monella eri tunnusluvulla. Tässä analyysissä mitattaviksi tunnus-

luvuiksi valittiin omavaraisuusaste, nettovelkaantumisaste sekä suhteellinen velkaantuneisuus. (Kaisanlahti ym. 2017, 193.)

5.2.1 Omavaraisuusaste

Taulukko 4. Omavaraisuusaste

Omavaraisuusaste	%
Talenom Oyj -konserni	24,96
Rantalainen -konserni	28,05
Azets Insight Oy	46,51

Omavaraisuusaste mittaa yrityksen vakavaraisuutta ja tämän tunnusluvun perusteella paras vakavaraisuus on Azets Insight Oy:lla 46,51 %. Yleisesti määriteltujen ohjearvojen mukaan ainoastaan Azets Insightin omavaraisuusaste on hyvällä tasolla ja Rantalaisen 28,05 % ja Talenomin 24,96 % on tyydyttävällä tasolla. Tämä johtuukin siitä, että Azets Insight Oy:lla on omaa pääomaa lähes yhtä paljon kuin vierasta pääomaa, mikä antaa yritykselle lähes 50 % omavaraisuusasteen. Rantalaisella ja Talenomilla on käytössä enemmän vierasta pääomaa, mikä olennaisesti vaikuttaa tunnusluvun arvoon.

5.2.2 Nettovelkaantumisaste -%

Taulukko 5. Nettovelkaantumisaste

Nettovelkaantumisaste prosentti	%
Talenom Oyj -konserni	173,54
Rantalainen -konserni	57,61
Azets Insight Oy	21,79

Nettovelkaantumisaste vertailtavilla yrityksillä vaihtelee paljon Azets Insight Oy:n 21,79 prosentista Talenomin 173,54 prosenttiin. Azets Insight Oy:n 21,79 % on yleisten määritelmien mukaan hyvällä tasolla ja yrityksen korollisen velan määrä ei ole kovinkaan paljoa enempää kuin yrityksen kassavarat. Rantalaisen tunnusluvun arvo 57,61 % on myöskin hyvällä tasolla. Talenomin nettovelkaantumisaste on 173,54 %, mikä on välttävällä tasolla. Talenomin nettovelkaantumisasteeseen vaikuttaa olennaisesti suuri vieraan korollisen pääoman määrä. Vaikka Rantalaisella on myöskin paljon korollista vierasta pääomaa, niiden omat varansa

ovat paremmalla tasolla kuin Talenomilla ja täten niiden nettovelkaantumisaste on pienempi.

5.2.3 Suhteellinen velkaantuneisuus

Taulukko 6. Suhteellinen velkaantuneisuus

Suhteellinen velkaantuneisuus	%
Talenom Oyj -konserni	82,22
Rantalainen -konserni	36,32
Azets Insight Oy	17,65

Myös suhteellisen velkaantuneisuuden arvot vertailussa mukana olevilla yrityksillä vaihtelee merkittävästi. Azets Insight Oy:n tunnusluvun arvo 17,65% on mielestäni erinomaisella tasolla ja varsinkin, kun sitä verrataan Rantalaisen vastaavaan arvoon 36,32% sekä Talenomin 82,22%. Luvulle ei ole määritetty virallisia ohjearvoja ja täten voidaankin vertailla vain saman toimialan yritysten kesken. Talenomin taseessa olevat lainat rahoituslaitoksilta vaikuttavat suuresti tämän tunnusluvun heikompaan arvoon, mitä taasen Azets Insightilla ei ole ollenkaan ja Rantalaisellakin huomattavasti vähemmän kuin Talenomilla.

Tutkimuksessa mukana olleiden yritysten vakavaraisuuden tunnuslukuja analysoitaessa huomataan selkeä ero vieraan pääoman määrässä yritysten välillä. Korollinen vieras pääoma vaikuttaa olennaisesti yrityksen vakavaraisuuteen. Azets Insight Oy:lla ei ole oikaistussa taseessa kuin vähän korollista vierasta pääomaa ja ylittäänsä vierasta pääomaa, mikä vaikuttaa positiivisesti yrityksen vakavaraisuuteen. Rantalaisellakin vierasta pääomaa on maltillisesti verrattuna Talenomin vastaaviin lukuihin. Talenomin voidaankin olettaa käyttävän vierasta korollista pääomaa vipuvartena orgaaniseen kasvuun.

5.3 Maksuvalmiuden tunnusluvut

Maksuvalmiudella eli likviditeetillä tarkoitetaan yrityksen kykyä selviytyä maksuvelvoitteista eli sillä tarkoitetaan rahojen jokahetkistä riittävyyttä. Tunnuslukuina maksuvalmiuden mittaamiseen käytetään sekä quick ratiota että current ratiota. (Kaisanlahti ym. 2017, 182, 187.)

5.3.1 Quick ratio

Taulukko 7. Quick ratio

Quick ratio	
Talenom Oyj -konserni	1,12
Rantalainen -konserni	1,14
Azets Insight Oy	1,76

Quick ratio tunnusluvun avulla mitataan yrityksen maksuvalmiutta ja tässä tutkimuksessa mukana olleista yrityksistä Azets Insight Oy:llä on huomattavasti paras arvo 1,76, joka onkin yleisesti määriteltyjen ohjearvojenkin puitteissa erinomaisella tasolla. Myöskin Rantalaisen arvo 1,14 ja Talenomin 1,12 ovat hyvällä tasolla. Talenomin lyhytaikaiset saamiset ovat huomattavasti pienemmät kuin Azets Insight Oy:lla ja myöskin Rantalaisella lyhytaikaiset saamiset ovat isommat kuin Talenomilla. Azets Insight Oy:n lyhytaikainen vieras pääoma on huomattavasti pienempi, kuin Rantalaisella ja Talenomilla ja se myös vaikuttaa huomattavasti tämän tunnusluvun arvoon. Rantalaisella on hieman enemmän lyhytaikaista vierasta pääomaa kuin Talenomilla, mutta myös lyhytaikaisia saamisia enemmän, joten siksi niiden arvot ovat hyvin lähellä toisia.

5.3.2 Current ratio

Taulukko 8. Current ratio

Current ratio	
Talenom Oyj -konserni	1,13
Rantalainen -konserni	1,14
Azets Insight Oy	1,75

Myös current ratiolla mitataan yrityksen maksuvalmiutta ja tämän tunnusluvun tulokset ovatkin lähes samanlaiset kuin quick ration kohdalla. Tutkimuksessa mukana olleiden yritysten osalta Azets Insight Oy:llä tunnusluvun arvo 1,75 on yleisten ohjearvojen mukaan hyvällä tasolla, kun Rantalaisen 1,14 ja Talenomin 1,13 arvot vastaavasti välttävällä tasolla. Current ration laskentaan mukaan otettava vaihto-omaisuus onkin vertailussa mukana olevilla yrityksillä pieni tai sitä ei ole ollenkaan ja täten arvot vastaavat quick ration arvoja. Current ration arvojen kuu-

luisi kuitenkin olla huomattavasti korkeammat, jotta ne olisivat ohjearvojen mukaisesti erinomaisella tai hyvällä tasolla.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli vastata kysymyksiin:

- Mikä on Talenom Oyj:n taloudellinen tila tarkasteluvuotena verrattuna kahteen kilpailevaan tilitoimistoon?
- Miten isosti kasvavat ja erilaisen kasvustrategian omaavat tilitoimistot pärjäävät toisilleen tunnuslukujen valossa?

Tässä kappaleessa käydään läpi tutkimustuloksia ja analysoidaan tutkimuksessa mukana olleiden tilitoimistojen taloudellista tilannetta. Lisäksi kappaleessa pohditaan kasvustrategioiden vaikutuksia yritysten taloudelliseen tilanteeseen.

6.1 Taloudellisen tilanteen vertailu

Tutkimuksessa mukana olleiden tilitoimistojen taloudellinen vertailu kannattavuuden, vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden tunnuslukujen avulla nosti esille isoja kysymysmerkkejä opinnäytetyön tekijässä. Varsinkin Talenomin taloudellinen tilanne näiden tunnuslukujen valossa verrattuna kahteen isoon kilpailevaan tilitoimistoon herätti kysymyksen, miten yhdellä alan johtavista yrityksistä ja edelläkävijöistä voi olla näin paljon huonommat tunnusluvun arvot kuin kahdella suurella kilpailijalla. Vaikuttaako Talenomin pörssiin liittyminen ja ylipäättänsä erilainen pääomarakenne näin merkittävästi yrityksen taloudelliseen tilanteeseen näiden tunnuslukujen valossa?

Kannattavuuden tunnuslukujen vertailua tehdessä nousi esiin todella suuret erot yritysten välillä sijoitetun pääoman tuotto prosentissa ja oman pääoman tuotto prosentissa, mutta käyttökate prosentissa päästiin lähes samantasoisiiin arvoihin. Kokonaisuutena Azets Insight Oy:n kannattavuuden tunnusluvut ovat omassa luokassaan verrattuna Talenomin ja Rantalaisen vastaaviin lukuihin. Talenomin sijoitetun ja oman pääoman tuotto prosentit ovat todella pienet verrattuna Rantalaisen ja Azets Insight Oy:n vastaaviin lukuihin, mutta kuitenkin käyttökateprosentin osalta Talenom oli taasen parhaiten menestynyt yritys näistä kolmesta. Talenomin tilikauden tulos on huomattavasti pienempi kuin tutkimuksessa mukana olleiden

Rantalaisen ja Azets Insight Oy:n ja sekin tietenkin vaikuttaa yrityksen taloudelliseen tilanteeseen.

Talenomin listautuminen pörssiin vuonna 2015 vaikuttaakin varmasti taloudelliseen tilanteeseen ja sen vertailuun vertailussa mukana olleisiin tilitoimistoihin. Myös Azets Insight Oy:n irtautuminen yrityskaupan kautta Vismasta todennäköisesti näitä tuloksia hieman ja vaikeuttaakin yritysten keskinäistä vertailua.

Vakavaraisuuden tunnuslukujen vertailussa ja analysoitaessa tuloksia huomattiin, että myös vakavaraisuuden osalta Talenomin taloudellinen tilanne on huomattavasti huonommalla tasolla kuin muilla tutkimuksessa mukana olleilla yrityksillä. Näidenkin tunnuslukujen valossa Azets Insight Oy on omassa luokassaan, mutta täytyy muistaa, että tämä on vain suppea katsaus yritysten taloudelliseen tilanteeseen ja pitäisi nähdä paljon enemmän yritysten sisälle, jotta voitaisiin antaa varmempia johtopäätöksiä tilanteesta. Kuitenkin näiden vakavaraisuuden tunnuslukujen valossa voidaan todeta, että Talenom on todella velkainen yritys verrattuna Rantalaiseen ja Azets Insightiin. Vakavaraisuuden erot johtuvat suuresti yritysten omistussuhteiden eroavaisuuksista. Talenom on julkinen osakeyhtiö ja sen osakkeista käydään julkista kauppaa, kun taas Rantalainen on perheyritys ja Azets Insight Oy brittiläisen pääomasijoitusyhtiön HgCapitalin omistuksessa.

Maksuvalmiuden tunnuslukuja verratessa tutkimuksessa mukana olleiden yritysten kesken huomattiin, että Azets Insight Oy on myöskin maksuvalmiuden osalta omassa luokassaan. Vaikka Talenomin ja Rantalaisen lukemat quick ration osalta ovatkin hyvällä tasolla, on Azetsin vastaava lukema suunnilleen puolet suurempi ja onkin erinomaisella tasolla. Current ration osalta kaikilla vertailussa mukana olleilla yrityksillä arvo tippuu huomattavasti ohjearvoissa, koska tilitoimistoalalla yleensä ei yrityksillä ole paljoa vaihto-omaisuutta, mikä tekee eron quick ration ja current ration osalta.

6.2 Kasvustrategian vaikutus taloudelliseen tilanteeseen

Tutkimuksen tuloksia tarkasteltaessa voidaan huomata, että kasvustrategialla on tämän tutkimuksen mukaan ja näiden tunnuslukujen valossa suuri vaikutus yrityk-

sen taloudelliseen tilanteeseen. Pitää kuitenkin muistaa, että pelkästään kasvustrategia ei ole tuloksien takana vaan siihen vaikuttavat luonnollisesti muutkin asiat yrityksen liiketoiminnassa.

Kasvustrategia vaikuttaa kannattavuuden tunnuslukuihin suuresti. Kuten Talenomin kannattavuuden tunnusluvuista huomattiin, vaikuttaa orgaaninen kasvu suuresti yrityksen tilikauden tulokseen, koska se kasvattaa liiketoiminnan kuluja muun muassa myynnin ja käyttöönoton kuluilla. Samaisia kuluja ei tule, jos yrityksen kasvustrategiana on pienempien yritysten ostaminen ja fuusioituminen, koska tällöin ei tule kuluja esimerkiksi uushankinnasta ja käyttöönotosta. Yrityksen ostaminen tuo myöskin kuluja yritykselle, mutta ne näyttäytyvät tilinpäätöksessä eri lailla, eivätkä täten vaikuta kannattavuuden tunnuslukuihin niin merkittävästi kuin uushankintakulut.

Vakavaraisuuden tunnuslukuihin ei ole niin suurta vaikutusta yritysten eri kasvustrategioilla tai sitä ei voida ainakaan näyttää tämän tutkimuksen tulosten perusteella. Omavaraisuusasteeseen, nettovelkaantumisasteeseen ja suhteelliseen velkaantuneisuuteen vaikuttavat suuresti vieraan pääoman määrä yrityksessä. Suuren vieraan pääoman määrän yrityksessä ei voida katsoa johtuvan suoraan kasvustrategiasta, mutta Talenomin kohdalta voidaan todeta, että omat kassavirrat eivät selvästikään riitä yrityksen hakemaan kasvuun ja täten joudutaan turvautumaan vieraaseen pääomaan ja se heikentää olennaisesti yrityksen vakavaraisuutta. Azetsin ja Rantalaisen käyttämä kasvustrategia, eli pienempien toimijoiden ostaminen ja fuusioituminen, vaatii yritykseltä vahvaa pääomaa. Siitä syystä on selvä asia, että yrityksen vakavaraisuuden on oltava paremmalla tasolla.

Kasvustrategian vaikutusta maksuvalmiuden tunnuslukuihin ei voida myöskään todeta yhtä selvästi kuin sen vaikutusta kannattavuuteen. Maksuvalmiudella tarkoitetaan yleisesti yrityksen kyvystä selviytyä maksuvelvoitteista ja tähän vaikuttaa suuresti yrityksen lyhytaikaiset korolliset velat. Tässä tutkimuksessa ei pystytty todistamaan sitä, että kasvustrategia vaikuttaisi suoranaisesti yrityksen lyhytaikaiseen vieraaseen pääomaan.

7 YHTEENVETO

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää Talenomin taloudellinen tilanne suhteessa kahteen suureen kilpailijaan tilitoimistoalalta kannattavuuden, vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden tunnuslukujen avulla. Tutkimus rajattiin koskemaan ainoastaan kolmea tilitoimistoa ja niiden uusimpia tilinpäätöksiä, jotta tutkimuksesta saatiin mahdollisimman tiivis kokonaisuus. Tilinpäätökset ostettiin Patentti- ja Rekisterihallinnolta Virre -palvelusta ja tutkimuksessa käsiteltiin ainoastaan tilinpäätösten tuloslaskelmia ja taseita.

Tutkimus toteutettiin tilinpäätösanalyysinä ja sen avulla pyrittiin saamaan mahdollisimman hyvä ja oikea kuva yritysten taloudellisesta tilanteesta. Tuloslaskelmia ja taseita ei oikaistu, koska oikaisuun tarvittavia ja yhdenmukaisia tietoja tilinpäätöksistä ei ollut saatavilla. Tuloslaskelmat ja taseet kuitenkin sovitettiin oikaistuihin kaavoihin, jotta niistä saatiin laskettua halutut tunnusluvut.

Opinnäytetyön teoriaosuudessa käsiteltiin tilinpäätöstä sekä tilinpäätösanalyysiä. Tilinpäätöksen laadinta ja sisältö -osioon sisältyi yleistä tietoa tilinpäätöksen sisällöstä, kuten sen sisältämistä asiakirjoista ja niiden laadinnasta. Toisessa teoria-kappaleessa pureuduttiin tilinpäätösanalyysin maailmaan. Siinä käytiin läpi yksityiskohtaisesti sekä tuloslaskelman että taseen oikaiseminen ja tutkimuksessa mukana olevien tunnuslukujen laskenta.

Tutkimuksen toteutus osiossa esiteltiin tutkimuksessa mukana olevat kohdeorganisaatiot Talenom, Rantalainen ja Azets Insight Oy. Osiossa kerrottiin lisäksi tutkimusmenetelmän valinnasta sekä aineiston keruusta, tutkimuksen raportoinnista ja pohdittiin tutkimuksen luotettavuutta.

Tutkimuksen käytännön osuudessa yritysten viralliset tilinpäätöstiedot saatettiin oikaistuihin tuloslaskelman ja taseen kaavoihin ja näiden perusteella laskettiin tutkimukseen ennalta valitut tunnusluvut. Tutkimustulokset kappaleessa esitettiin tutkimuksen varsinaiset tulokset eli tunnusluvut kohdeyrityksiltä ja pohdittiin syitä tunnuslukujen arvoille. Lisäksi tutkimustulokset kappaleessa pohdittiin yrityk-

sen kasvustrategian vaikutusta kannattavuuden, vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden tunnuslukuihin ja sitä kautta yrityksen taloudelliseen tilanteeseen.

Johtopäätöksissä käytiin läpi tutkimuksessa mukana olleiden yritysten taloudellinen tilanne kannattavuuden, vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden osalta. Lisäksi analysoitiin kasvustrategian vaikutusta yritysten taloudelliseen tilanteeseen. Tutkimuksesta saadun kokonaiskuvan perusteella Talenomin taloudellinen tila on vertailtaviin yrityksiin nähden heikko, mutta pitää muistaa, että tämä tilinpäätösanalyysi antaa vain yhden näkökulman taloudelliseen tilanteeseen. Kuitenkin tutkimuksessa mukana olleet Rantalainen ja Azets Insight saivat tutkimuksessa huomattavasti paremmat tulokset kokonaisuutena. Voidaankin todeta, että tämän tutkimuksen näkökulmasta Talenomin taloudellinen tilanne on vertailuhetkellä huonompi kuin kilpailevien yritysten Rantalaisen ja Azets Insight Oy:n.

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää Talenomin taloudellinen tilanne kahteen kilpailevaan tilitoimistoalan yritykseen sekä selvittää kasvustrategian vaikutus yrityksen taloudelliseen tilanteeseen. Tutkimuksen tavoitteet täyttyivät vaikkakin tutkimuksen edetessä huomattiin, että yksien tilikausien vertailu tunnuslukujen avulla antaakin todella suppean kuvan yritysten taloudellisesta tilanteesta. Myös yritysten kasvustrategioiden erilaisuus tuo haasteita yritysten taloudellisen tilanteen vertailuun tilinpäätösanalyysin ja tunnuslukujen avulla.

Tutkimuksen tuloksena voitiinkin todeta, että Talenomin taloudellinen tilanne näiden tunnuslukujen valossa on huomattavasti huonompi kuin Rantalaisen ja Azetsin. Pitää kuitenkin muistaa, että pelkästään näiden tunnuslukujen avulla ei voida arvioida yritysten taloudellista tilannetta. Tutkimuksessa huomattiin myös, että kasvustrategialla voi olla todella suuri merkitys yrityksen taloudelliseen tilanteeseen näiden tutkimuksessa mukana olleiden tunnuslukujen valossa. Kuitenkaan ei voitu todeta, että kasvustrategia olisi ainoastaan syy Talenomin huonompiin tunnuslukujen arvoihin vaan niihin vaikuttavat monet muutkin asiat yrityksen liiketoiminnassa. Tutkimus osoitti kuitenkin, että kasvustrategia vaikuttaa näistä tunnusluvuista ehdottomasti eniten kannattavuuden tunnuslukuihin, kuten sijoitetun ja oman pääoman tuotto prosenttiin sekä käyttökate prosenttiin.

Jatkotutkimuksena voitaisiinkin tehdä samaisten yritysten taloudellisen tilanteen vertailu tulevilta vuosilta, jolloin voitaisiin selvittää, vaikuttiko Talenomin listautuminen pörssiin ja Azets Insightin Vismasta irtaantuminen näin merkittävästi. Tutkimukseen voitaisiin ottaa myöskin tilinpäätökset useammalta vuodelta, jolloin saataisiin enemmän syvyyttä tutkimukseen ja luotettavuus tuloksiin paranisi huomattavasti.

LÄHTEET

Azets 2017 a. Fuusiot ja yritysostot. Viitattu 21.10.2017.

<https://www.azets.fi/yritys/yritysostot-fuusiot/>

Azets 2017 b. Tutustu Azetsiin. Viitattu 9.10.2017.

<https://www.azets.fi/yritys/azets/>

Azets 2017 c. Azets Suomessa. Viitattu 9.10.2017.

<https://www.azets.fi/yritys/azets-suomi/>

Balance Consulting 2017 a. Tunnusluvut. Oman pääoman tuotto-% (ROE). Viitattu 26.9.2017. http://www.balanceconsulting.fi/tunnusluvut/oman_paaoman_tuotto

Balance Consulting 2017 b. Tunnusluvut. Käyttökate-%. Viitattu 26.9.2017.

<http://www.balanceconsulting.fi/tunnusluvut/kayttokate>

Balance Consulting 2017 c. Tunnusluvut. Nettovelkaantumisaste-% (Net Gearing). Viitattu 30.9.2017.

<http://www.balanceconsulting.fi/tunnusluvut/nettovelkaantumisaste>

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2007. Tutki ja Kirjoita. Helsinki. Kustannusosake-yhtiö Tammi.

Kaisanlahti, T., Leppiniemi, J. & Leppiniemi, R. 2017. Tilinpäätöksen tulkinta. Helsinki. Alma Talent.

Kallunki, J-P. 2014. Tilinpäätösanalyysi. Viro. Talentum.

Kallunki, J-P. & Kytönen, Erkki. 2007. Uusi tilinpäätösanalyysi. Helsinki. Talentum.

Kallunki, J-P., Lantto, A-M. & Sahlström, P. 2008. Tilinpäätösanalyysi IFRS-maailmassa. Helsinki. Talentum.

Kauppalehti 2017. Azets Insight Oy. Viitattu 9.10.2017.

<https://www.kauppalehti.fi/yritykset/yritys/azets+insight+oy/02202271>

Kinnunen, J., Laitinen E.K., Laitinen, T., Leppiniemi, J. & Puttonen, V. 2009. Avain laskentatoimeen ja rahoitukseen. Keuruu. Otavan Kirjapaino Oy.

Leppiniemi, J. & Kykkänen, T. 2013. Kirjanpito, tilinpäätös ja tilinpäätöksen tulkinta. 8.p. Sanoma Pro Oy.

Leppiniemi, J. & Kykkänen, T. 2015. Kirjanpito, tilinpäätös ja tilinpäätöksen tulkinta. 89.p. Talentum Pro.

Leppiniemi, J. & Leppiniemi, R. 2012. Hyvä tilinpäätöskäytäntö. 7.p. Helsinki. Sanoma Pro Oy.

Lindfors, H. 2010. Kirjanpito käytännönläheisesti. 4.p. Helsingin seudun kauppakamari. Edita Prima.

Rantalainen 2017 a. Tilitoimistopalveluja jo kolmannessa polvessa. Viitattu 9.10.2017. <http://www.rantalainen.fi/>

Rantalainen 2017 b. Yritys. Tilitoimistopalveluja jo kolmannessa polvessa. Viitattu 9.10.2017. <http://www.rantalainen.fi/yritys/>

Rantalainen 2017 c. Toimipisteet. Viitattu 9.10.2017.

<http://www.rantalainen.fi/tilitoimisto/>

Rantalainen 2017 d. Visio ja missio. Viitattu 9.10.2017. <http://www.rantalainen.fi/yritys/visio-ja-missio/#>

Salmi, I. 2012. Mitä tilinpäätös kertoo? Porvoo. Edita Publishing Oy.

Talenom 2017 a. Vuosikertomus 2016. Viitattu 21.10.2017. http://www.talenom.fi/sites/default/files/vuosikertomus_2016.pdf

Talenom 2017 b. Sijoittajat. Perustietoa Talenomista. Viitattu 9.10.2017. <http://www.talenom.fi/sijoittajat/perustietoa-talenomista>

Taloushallintoliitto 2015 a. Laatu & työkalut. Hyvä tilitoimistotapa. Viitattu 14.3.2017. <https://taloushallintoliitto.fi/laatu-tyokalut/hyva-tilitoimistotapa>

Taloushallintoliitto 2015 b. Kirjanpidon ABC. Tilikausi ja tilinpäätös. Viitattu 1.3.2017. <https://taloushallintoliitto.fi/kirjanpidon-abc-mita-jokaisen-tulisi-tietaa-kirjanpidosta/tilikausi-ja-tilinpaatos>

Tiliposti & Palkka 2014. Rantalaisen asiakas- ja sidosryhmälehti. Rantalainen laajentaa palveluitaan. 2, 4. Viitattu 21.10.2017. http://www.rantalainen.fi/wp-content/uploads/2014/07/Tilipostipalkka_2_2014.pdf

Tilitoimistoja.fi 2017. Tilitoimisto yrittäjän tukena – Mikä on tilitoimisto. Viitattu 14.3.2017. <http://www.tilitoimistoja.fi/tilitoimisto>

Verohallinto 2012. Veroilmoituksen antamisajan pidennys – osakeyhtiö ja osuuskunta. Viitattu 1.3.2017. [https://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ja_osuuskunta/Veroilmoitus/Veroilmoituksen_antamisajan_pidennys__os\(9196\)](https://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ja_osuuskunta/Veroilmoitus/Veroilmoituksen_antamisajan_pidennys__os(9196))

Vilkkumaa, M. 2010. Yrityksen menestyksen mittarit. Helsinki. Yrityskirjat Oy.

Yritystutkimus ry 2017. Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi. 10.p. Tallinna. Gaudeamus.

LIITE 1. Talenom Oyj -konsernin oikaistu tuloslaskelma 2016

OIKAISTU TULOSLASKELMA

1.000 euroa

TALENOM OYJ -KONSERNI

2016

LIKEVAIHTO

36957

Liiketoiminnan muut tuotot

318

LIKETOIMINNAN TUOTOT YHTEENSÄ

37275

Hankinnan ja valmistuksen kulut

-1455

Myynnin ja markkinoinnin kulut

Hallinnon kulut

-20691

Laskennallinen palkkakorjaus

Liiketoiminnan muut kulut

-7567

KÄYTTÖKATE

7562

Suunnitelman mukaiset poistot

-5950

Arvon alentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä

Vaihtuvien vastaavien poikkeukselliset arvonalentumiset

LIIKETULOS

1612

Tuoto osuuksista ja muista sijoituksista

Muut korko- ja rahoitustuotot

Korkokulut ja muut rahoituskulut

-538

Kurssierot

Sijoitusten ja rahoitusarvopapereiden arvonalentumiset

Välittömät verot

-422

NETTOTULOS

652

Satunnaiset tuotot

Satunnaiset kulut

Konserniavustus

KOKONAISTULOS

652

Poistoeron lisäys/vähennys

Verotusperusteisten varausten lisäys/vähennys

Laskennallinen palkkakorjaus

Käyvän arvon muutokset

Muut tuloksen oikaisut

TILIKAUDEN TULOS

652

LIITE 2. Talenom Oyj -konsernin oikaistu tase vastaavaa

OIKAISTU TASE

1.000 euroa

VASTAAVAA

TALENOM OYJ -KONSERNI

31.12.2016

PYSYVÄT VASTAAVAT

Kehtittämismenot

Liikearvo

Muut aineettomat hyödykkeet

28 333

Aineettomat hyödykkeet yhteensä

28 333

Maa- ja vesialueet

Koneet ja kalusto

Rakennukset ja rakennelmat

Muut aineelliset hyödykkeet

2 295

Aineelliset hyödykkeet yhteensä

2 295

Sisäiset osakkeet ja osuudet

Muut osakkeet ja osuudet

Sisäiset saamiset

Muut saamiset ja sijoitukset

237

Sijoitukset ja pitkäaikaiset saamiset yhteensä

237

Leasing omaisuus

PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ

30 865

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Aineet ja tarvikkeet

Keskeneräiset tuotteet

Valmiit tuotteet

Muu vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus yhteensä

109

Myyntisaamiset

Sisäiset myyntisaamiset

Muut sisäiset saamiset

Muut saamiset

Lyhytaikaiset saamiset yhteensä

5 184

Rahat ja rahoitusarvopaperit

4 332

VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ

9 624

VASTAAVAA YHTEENSÄ

40 489

LIITE 3. Talenom Oyj -konsernin oikaistu tase vastattavaa

OIKAISTU TASE

1.000 euroa

VASTATTAVAA

TALENOM OYJ -KONSERNI

31.12.2016

OMA PÄÄOMA

Osakepääoma	80
Ylikurssi., vara- ja arvonorotusrahoasto	
Käyvän arvon varasto	
Muut rahastot	14 141
Kertyneet voittovarot	-4 767
Tilikauden tulos	652
Pääomalainat	

Taseen oma pääoma yhteensä 10 105

Poistoero

Verotusperusteiset varaukset

Poistoero ja varukset yhteensä 0

Oman pääoman oikaisut

OIKAISTU OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ 10 105

VIERAS PÄÄOMA

Pääomalainat	
Lainat rahoituslaitoksilta	21 868
Saadut ennakot	
Sisäiset velat	
Muut pitkäaikaiset velat	

Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä 21 868

Laskennallinen verovelka

Pakolliset varaukset

Leasingvastuut

Korolliset lyhytaikaiset velat	8 516
Saadut ennakot	
Ostovelat	
Sisäiset ostovelat	
Muut sisäiset korolliset velat	
Muut sisäiset korottomat velat	
Muut korottomat lyhytaikaiset velat	

Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä 8 516

OIKAISTU VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ 30 384

VASTATTAVAA YHTEENSÄ 40 489

LIITE 4. Rantalainen Oy -konsernin oikaistu tuloslaskelma**OIKAISTU TULOSLASKELMA****RANTALAINEN -KONSERNI**

1.4.2016-

31.3.2017

LIKEVAIHTO €**37979973,98**

Liiketoiminnan muut tuotot

173294,2

LIKETOIMINNAN TUOTOT YHTEENSÄ €**38153268,18**

Hankinnan ja valmistuksen kulut

-2282783,88

Myynnin ja markkinoinnin kulut

Hallinnon kulut

-22104778,8

Laskennallinen palkkakorjaus

Liiketoiminnan muut kulut

-8199900,48

KÄYTTÖKATE €**5565805,07**

Suunnitelman mukaiset poistot

-2773774,46

Arvon alentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä

Vaihtuvien vastaavien poikkeukselliset arvonalentumiset

LIKETULOS €**2792030,61**

Tuoto osuuksista ja muista sijoituksista

4116,8

Muut korko- ja rahoitustuotot

34931,26

Korkokulut ja muut rahoituskulut

-247331,31

Kurssierot

Sijoitusten ja rahoitusarvopapereiden arvonalentumiset

Välittömät verot

-550394,67

NETTOTULOS €**2033352,69**

Satunnaiset tuotot

Satunnaiset kulut

Vähemmistöosuudet

-195276,53

Konserniavustus

KOKONAISTULOS**1838076,16**

Poistoeron lisäys/vähennys

Verotusperusteisten varausten lisäys/vähennys

Laskennallinen palkkakorjaus

Käyvän arvon muutokset

Muut tuloksen oikaisut

TILIKAUDEN TULOS €**1838076,16**

LIITE 5. Rantalainen Oy -konsernin oikaistu tase vastaavaa

OIKAISTU TASE

VASTAAVAA

RANTALAINEN -KONSERNI

31.3.2017

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineettomat oikeudet	3819,09
Kehittämismenot	
Liikearvo	4970786,85
Konserniliikearvo	375292,59
Muut aineettomat hyödykkeet	744405,08
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	6094303,61
Maa- ja vesialueet	37586,61
Koneet ja kalusto	1413524,01
Rakennukset ja rakennelmat	250254,24
Muut aineelliset hyödykkeet	16071,97
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	1717436,83
Sisäiset osakkeet ja osuudet	80153,23
Muut osakkeet ja osuudet	267523,84
Sisäiset saamiset	
Muut saamiset ja sijoitukset	1000
Sijoitukset ja pitkäaikaiset saamiset yhteensä	348677,07
Leasing omaisuus	
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	8160417,51
VAIHTUVAT VASTAAVAT	
Aineet ja tarvikkeet	
Keskeneräiset tuotteet	
Valmiit tuotteet	
Muu vaihto-omaisuus	3575,74
Vaihto-omaisuus yhteensä	3575,74
Myyntisaamiset	5756849,5
Sisäiset myyntisaamiset	
Muut sisäiset saamiset	
Muut saamiset	798808,46
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	6555657,96
Rahat ja rahoitusarvopaperit	4462542,72
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	11021776,42
VASTAAVAA YHTEENSÄ	19182193,93

LIITE 6. Rantalainen Oy -konserni oikaistu tase vastattavaa**OIKAISTU TASE****RANTALAINEN -KONSERNI****31.3.2017****VASTATTAVAA****OMA PÄÄOMA**

Osakepääoma	600000,00
Ylikurssi-, vara- ja arvonorotusraho	1271900,00
Käyvän arvon varasto	
Muut rahastot	710098,26
Kertyneet voittovar	-1602325,30
Tilikauden tulos	1838076,16
Pääomalainat	2000000,00
Taseen oma pääoma yhteensä	<u>4817749,12</u>
Poistoero	
Verotuserusteiset varaukset	
Poistoero ja varukset yhteensä	<u></u>

Oman pääoman oikaisut**Vähemmistöosuudet** **560720,04****OIKAISTU OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ****5378469,16****VIERAS PÄÄOMA**

Pääomalainat	500000,00	
Lainat rahoituslaitoksilta	3067795,00	
Saadut ennakot		
Sisäiset velat		
Muut pitkäaikaiset velat	601254,00	0
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	<u>4169049,00</u>	

Laskennallinen verovelka**Pakolliset varaukset****Leasingvastuut**

Korolliset lyhytaikaiset velat	3391869,39
Saadut ennakot	10211,92
Ostovelat	681297,89
Sisäiset ostovelat	
Muut sisäiset korolliset velat	
Muut sisäiset korottomat velat	426967,26
Muut korottomat lyhytaikaiset velat	5124329,31
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	<u>9634675,77</u>

OIKAISTU VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ**13803724,77****VASTATTAVAA YHTEENSÄ****19182193,93**

LIITE 7. Azets Insight Oy oikaistu tuloslaskelma

OIKAISTU TULOSLASKELMA

AZETS INSIGHT OY

2016

LIKEVAIHTO €

38658357,81

Liiketoiminnan muut tuotot

1078390,51

LIKETOIMINNAN TUOTOT YHTEENSÄ €

39736748,32

Hankinnan ja valmistuksen kulut

-4786425,05

Myynnin ja markkinoinnin kulut

Hallinnon kulut

-22272043,87

Laskennallinen palkkakorjaus

Liiketoiminnan muut kulut

-7028262,19

KÄYTTÖKATE €

5650017,21

Suunnitelman mukaiset poistot

-362655,02

Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä

Vaihtuvien vastaavien poikkeukselliset arvonalentumiset

LIKETULOS €

5287362,19

Tuoto osuuksista ja muista sijoituksista

Muut korko- ja rahoitustuotot

12969,30

Korkokulut ja muut rahoituskulut

-152580,78

Kurssierot

Sijoitusten ja rahoitusarvopapereiden arvonalentumiset

Välittömät verot

-1057796,03

NETTOTULOS €

4089954,68

Satunnaiset tuotot

Satunnaiset kulut

Konserniavustus

KOKONAISTULOS €

4089954,68

Poistoeron lisäys/vähennys

Verotusperusteisten varausten lisäys/vähennys

Laskennallinen palkkakorjaus

Käyvän arvon muutokset

Muut tuloksen oikaisut

TILIKAUDEN TULOS €

4089954,68

LIITE 8. Azets Insight Oy oikaistu tase vastaavaa

OIKAISTU TASE

VASTAAVAA

AZETS INSIGHT OY

31.12.2016

PYSYVÄT VASTAAVAT

Kehtittämismenot	
Liikearvo	25201,73
Muut aineettomat hyödykkeet	1958,02
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	27159,75
Maa- ja vesialueet	
Koneet ja kalusto	469841,30
Rakennukset ja rakennelmat	
Muut aineelliset hyödykkeet	56485,89
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	526327,19
Sisäiset osakkeet ja osuudet	
Muut osakkeet ja osuudet	
Sisäiset saamiset	
Muut saamiset ja sijoitukset	257000,00
Sijoitukset ja pitkäaikaiset saamiset yhteensä	257000,00
Leasing omaisuus	0,00
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	810486,94

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Aineet ja tarvikkeet	
Keskeneräiset tuotteet	
Valmiit tuotteet	
Muu vaihto-omaisuus	
Vaihto-omaisuus yhteensä	0,00
Myyntisaamiset	4291193,36
Sisäiset myyntisaamiset	
Muut sisäiset saamiset	81715,55
Muut saamiset	7506411,13
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	11879320,04
Rahat ja rahoitusarvopaperit	95982,62
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	11975302,66
VASTAAVAA YHTEENSÄ	12785789,60

LIITE 9. Azets Insight Oy oikaistu tase vastattavaa

OIKAISTU TASE

VASTATTAVAA

AZETS INSIGHT OY

31.12.2016

OMA PÄÄOMA

Osakepääoma	1681,88
Ylikurssi, vara- ja arvonorotusraho	
Käyvän arvon varasto	
Muut rahastot	
Kertyneet voittovar	1839760,08
Tilikauden tulos	4089954,68
Pääomalainat	
Taseen oma pääoma yhteensä	5931396,64
Poistoero	
Verotusperusteiset varaukset	
Poistoero ja varukset yhteensä	0

Oman pääoman oikaisu	0
-----------------------------	----------

OIKAISTU OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	5931396,64
-------------------------------------	-------------------

VIERAS PÄÄOMA

Pääomalainat	
Lainat rahoituslaitoksilta	
Saadut ennakot	
Sisäiset velat	
Muut pitkäaikaiset velat	1200,00
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	1200,00

Laskennallinen verovelka	0
Pakolliset varaukset	0
Leasingvastuut	0

Korolliset lyhytaikaiset velat	1387446,51
Saadut ennakot	32673,53
Ostovelat	821254,07
Sisäiset ostovelat	
Muut sisäiset korolliset velat	
Muut sisäiset korottomat velat	45253,82
Muut korottomat lyhytaikaiset velat	4566565,03
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	6853192,96

OIKAISTU VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	6854392,96
--	-------------------

VASTATTAVAA YHTEENSÄ	12785789,6
-----------------------------	-------------------